

Udkast til Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, lov om pas til danske statsborgere m.v. og
udlændingeloven
(Styrket indsats mod negativ social kontrol m.v.)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019, som ændret senest ved lov nr. 968 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 94, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »§ 260, stk. 2,«: »§ 260 a,«.
2. I § 136, stk. 3, ændres »244-246,« til: »243-246,« og »260« ændres til: »260, 260 a«.
3. I § 243 indsættes efter »anden,«: »herunder ved udøvelse af negativ social kontrol,«.
4. I § 260, stk. 2, indsættes efter »gyldighed«: »eller til at indgå andet ægteskabslignende forhold, eller fastholdes nogen ved tvang i et sådant ægteskab eller forhold«.

5. Efter § 260 indsættes:

»§ 260 a. Den, som forestår en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som lader sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, og den, som efter at være fyldt 18 år frivilligt indgår i en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år.«

§ 2

I lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som senest ændret ved lov nr. 167 af 29. februar 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, nr. 4, udgår »eller«.
2. I § 2, stk. 1, nr. 5, ændres »fare.« til: »fare, eller«.
3. I § 2, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) når der er grund til at antage, at det pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.«

4. I § 2, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »nr. 5«: »og 6«.

5. I § 2, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »nr. 5«: »og 6«.

6. I § 2, stk. 3, ændres »nr. 4 og 5« til: »nr. 4-6«.

7. I § 2, stk. 5, 3. pkt., ændres »nr. 3-5« til: »nr. 3-6«.

8. I § 4 a, stk. 6, 3. pkt., indsættes efter »nr. 5«: »og 6«.

§ 3

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret senest ved lov nr. 1003 af 27. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 23, ændres »260« til: » 260, 260 a«.

2. I § 9 f, stk. 5, 1. pkt., ændres »A1-minus-niveau, jf. bekendtgørelse nr. 981 af 28. juni 2016 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. og danske samfundsforhold« til: »A1-niveau og danske samfundsforhold (indvandringsprøven)«.

3. I § 11, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Ved afgørelse om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, som følge af familiemæssig tilknytning til en udlænding, der er meddelt opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, finder § 19, stk. 7 og 8, anvendelse.«

4. I § 19, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »136,«: »243, 260 a,«.

5. I § 22, nr. 6, indsættes efter »§ 252, stk. 1 og 2, «: »§ 260 a,«.

6. I § 22, nr. 7, ændres »en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske« til: »en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller til at indgå andet ægteskabslignende forhold mod eget ønske, eller har fastholdt nogen ved tvang i et sådant ægteskab eller forhold«.

7. I § 25 c indsættes efter »136,«: »243, 260 a,«.

8. I § 39 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Udstedelse af særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument, kan, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, nægtes, når der er grund til at antage, at den pågældende mindreårige udlænding ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.«

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

9. I § 39 indsættes efter stk. 7, som bliver stk. 8, som nyt stykke:

»Stk. 9. Nægtes udstedelse af særlig rejselegitimation efter stk. 7, skal Udlændingestyrelsen fastsætte en frist for afgørelsen, der ikke kan overstige 1 år. Fristen kan dog forlænges med indtil 1 år ad gangen. Dog kan afgørelser truffet efter stk. 7 kun gælde, indtil den mindreårige udlænding fylder 18 år. Den mindreårige udlænding vil i den periode, der er fastsat af Udlændingestyrelsen, ikke kunne få udstedt ny rejselegitimation, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.«

Stk. 8-10 bliver herefter stk. 10-12.

10. I § 46 a, stk. 6, nr. 4, ændres »§ 39, stk. 8 og 9« til: »§ 39, stk. 10 og 11«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 2021, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 3, nr. 2.

Stk. 3. Udlændingelovens § 9 f, stk. 5, 1. pkt., som ændret ved denne lovs § 3, nr. 2, finder ikke anvendelse for udlændinge, der inden bestemmelsens ikrafttræden er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1. For sådanne udlændinge finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Dog kan lovens §§ 2 og 3 ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Præcisering af straffelovens § 243 om psykisk vold for så vidt angår negativ social kontrol

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Skærpelse af straffen for tvangsmæssig fastholdelse i ægteskab og andre ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået ved religiøse vielser uden borgerlig gyldighed

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Forbud mod religiøse vielser af mindreårige og indgåelse af andet ægteskabslignende forhold med mindreårige

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 136, stk. 3, om billigelse af visse handlinger som led i religiøs oplæring

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af pas til danske statsborgere

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.6. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.6.3. Den foreslåede ordning

2.7. Skærpelse af udvisningsreglerne

2.7.1. Gældende ret

2.7.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.7.3. Den foreslåede ordning

2.8. Skærpelse af indvandringsprøvens sprogpøve

2.8.1. Gældende ret

2.8.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.8.3. Den foreslåede ordning

2.9. Skærpelse af karenperiode ved familiesammenføring med børn

2.9.1. Gældende ret

2.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

2.9.3. Den foreslåede ordning

2.10. Ligestilling af blandt andre voldsramte udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge og søger om forlængelse af opholdstilladelsen, og voldsramte udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge og er i en inddragelsessituation.

2.10.1. Gældende ret

- 2.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
- 2.10.3. Den foreslåede ordning
- 3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser**
 - 3.1. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge**
- 4. Ligestillingsmæssige konsekvenser**
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 8. Miljømæssige konsekvenser**
- 9. Forholdet til EU-retten**
 - 9.1. Skærpelse af udvisningsreglerne**
 - 9.2. Skærpelse af indvandringsprøven**
 - 9.3. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af pas til danske statsborgere og særlig rejselegitimation til udlændinge**
- 10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.:**
- 11. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Det fremgår af forståelsespapiret *'Retfærdig retning for Danmark'* af 25. juni 2019, at regeringen "vil modvirke tendensen til, at samfundet bliver mere opdelt og i stedet aktivt arbejde for et samfund, hvor man bor og lever blandet". Det fremgår endvidere af Socialdemokratiets udlændingepolitiske udspil *'Retfærdig og realistisk'* fra henholdsvis februar 2018 og maj 2019, at "en del af den ikke-vestlige indvandring til Danmark har medført, at der i dag er områder, hvor man ikke er en del af et dansk fællesskab, og hvor konsekvenserne af negativ social kontrol er dybt foruroligende; tvangsægteskaber, æresdrab, vold, pres for at gå med tørklæde, genopdragelsesrejser og forbud mod at gå til fritidsaktiviteter."

Trods årtiers indsats er der fortsat integrationsproblemer i Danmark i form af manglende beskæftigelse, kriminalitet, ghettodannelse, negativ social kontrol og fremkomsten af parallelsamfund, hvor man forsøger at opretholde normer og værdisæt, som er meget, meget langt væk fra det, som skal kendetegne et frit og demokratisk samfund som det danske. Integration handler ikke kun om sprog og arbejde, men i mindst lige så høj grad om værdier og kulturelle barrierer. Danmark er et samfund, hvor vi selv bestemmer, f.eks. hvilken uddannelse vi vil tage, hvem vi vil være kæreste og giftes med, og om vi vil skilles. Det er derfor en hovedprioritet for regeringen at hjælpe dem, der udsættes for negativ social kontrol, i deres frihedskamp. Regeringen vil forhindre, at kvinder fastholdes i religiøse ægteskaber mod deres vilje og hjælpe kvinder, der gerne vil være en del af Danmark, men som bliver forhindret i det af deres familier og omgangskreds.

Ægteskabet skal være et ligeværdigt valg mellem to mennesker. Ikke et fængsel, man lokkes ind i som mindreårige eller fastholdes i ved hjælp af religiøse ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter.

Regeringen vil derfor præcisere ordlyden af straffelovens bestemmelse om psykisk vold, så det klart signaleres, at negativ social kontrol udgør kerneområdet for bestemmelsens beskyttelse. Regeringen finder i den forbindelse anledning til at præcisere, at udøvelse af negativ social kontrol gennem ægteskabs- og skilsmissekontrakter efter omstændighederne kan være strafbart efter bestemmelsen. Regeringen vil ikke tolerere en sådan praksis i et retssamfund som det danske.

Regeringen vil endvidere forbyde religiøse vielser af mindreårige i Danmark, således at religiøse forkyndere eller andre personer, der står for en religiøs vielse eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold mellem mindreårige, skal kunne straffes. Det samme gælder forældre, som lader deres børn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, og personer, der efter at være fyldt 18 år frivilligt indgår i en religiøs vielse eller andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år. Regeringen vil i den forbindelse udvide straffelovens § 94, så forældelsesfristen i disse sager tidligst regnes fra den dag, den mindreårige fylder 21 år, dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt, hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget den mindreårige til at undlade at anmelde overtrædelsen til politiet,

Regeringen vil i den forbindelse gøre det muligt for myndighederne at nægte at udstede eller inddrage et barns pas eller rejselegitimation i tilfælde, hvor der er grund til at antage, at barnet vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, så forældrene ikke har mulighed for at sende barnet til udlandet. Regeringen vil i tilknytning hertil også gøre det muligt for myndighederne at nægte at udstede eller inddrage udenlandske børns rejselegitimation i tilfælde, hvor der er grund til at antage, at barnet ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare. Dette er allerede muligt i forhold til børn, der er danske statsborgere.

Regeringen vil også udvide anvendelsesområdet for straffelovens bestemmelse om ulovlig tvang, så en særlig skærpet strafferamme vil finde anvendelse, hvis en person fastholdes i et ægteskab, i et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller i et andet ægteskabslignende forhold mod sin vilje.

Regeringen vil endelig udvide anvendelsesområdet for straffelovens bestemmelse om udtrykkelig billigelse af visse kriminelle handlinger som led i religiøs oplæring, således at bestemmelsen tillige omfatter billigelse af psykisk vold og religiøse violer af mindreårige som led i religiøs oplæring.

Regeringen foreslår i tilknytning hertil at udvide udlændingelovens udvisningsregler, således at en udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf for de nævnte overtrædelser af straffeloven om bl.a. religiøse violer af mindreårige og tvangsmæssig fastholdelse i forhold indgået ved religiøse violer m.v., vil kunne udvises uanset varigheden af udlændingens ophold i Danmark.

Samtidig foreslår regeringen at udvide de særlige udvisningsregler for udlændinge med opholdstilladelse som religiøse forkyndere mv., således at en religiøs forkynder, der dømmes for overtrædelse af straffelovens bestemmelse om psykisk vold eller den foreslåede bestemmelse om forbud mod religiøse violer af mindreårige mv., vil kunne udvises uanset straffens karakter, f.eks. hvis der alene er idømt en betinget frihedsstraf. Det foreslås også, at opholdstilladelsen i stedet vil kunne inddrages, hvis det vil være uproportionalt at udvise den pågældende med indrejseforbud.

Regeringen foreslår ligeledes at skærpe danskprøven for religiøse forkyndere mv., der ønsker forlængelse af deres opholdstilladelse i Danmark, således at opholdstilladelsen ikke vil kunne forlænges, hvis den religiøse forkynder ikke består en prøve i dansk på et højere niveau end det, der kræves i dag.

Regeringen foreslår desuden bl.a., at voldsramte ægtefællesammenførte til herboende flygtninge, der søger om forlængelse af deres opholdstilladelse i Danmark, stilles på samme måde som voldsramte ægtefællesammenførte til herboende flygtninge, hvis opholdstilladelse ikke er ved at udløbe, således at der ikke kun i en inddragelsessituation, men også i en forlængelsessituation tages hensyn til, at opholdsgrundlaget – samliv på fælles bopæl – ikke længere er til stede, fordi

udlændingen eller udlændingens barn i hjemmet har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. i Danmark.

Det foreslås også at skærpe udlændingelovens karensregler, der gælder i forbindelse med familiesammenføring med børn, således at det har konsekvenser for muligheden for at kunne få et barn her til landet, hvis en person eller dennes ægtefælle eller samlever er dømt for bl.a. at stå for en religiøs vielse eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en mindreårig.

Endelig indeholder lovforslaget forslag til konsekvensændringer som følge af nogle af de nævnte forslag.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Præcisering af straffelovens § 243 om psykisk vold for så vidt angår negativ social kontrol

2.1.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 243 straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 329 af 30. marts 2019 om ændring af straffeloven og forskellige andre love (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold) og trådte i kraft den 1. april 2019.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 243, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 139 som fremsat, side 9ff, at bestemmelsen finder anvendelse på personer i den forurettedes husstand og personer med en nær tilknytning til forurettedes husstand, f.eks. tidligere ægtefæller, der stadig jævnlige kommer i husstanden, f.eks. fordi deres fælles børn har bopæl der, eller en onkel, der er involveret i opdragelsen af børnene. Bestemmelsen finder endvidere anvendelse på gerningsmænd, som tidligere har tilhørt eller været nært knyttet til forurettedes husstand.

Bestemmelsens anvendelse forudsætter herudover, at der er tale om adfærd, der gentages og i almindelighed opfattes som et mønster. Enkeltstående krænkelser falder derimod uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Det er ligeledes en forudsætning, at forurettede har været udsat for en nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der kan betegnes som grov. Som eksempler på adfærd, der – afhængig af de nærmere omstændigheder – kan betragtes som nedværdigende, forulepende og krænkende, nævnes i forarbejderne bl.a. at fastholde en person i et ægteskab med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status eller udsætte forurettede for anden

negativ social kontrol, og at formå andre personer til at lægge pres på forurettede til at træffe bestemte livsbeslutninger, som f.eks. ægtefællevalg.

Endelig er det en forudsætning, at den omfattede adfærd skal være egnet til utilbørligt at styre forurettede. Dette indebærer, at adfærden i almindelighed skal have til formål at give gerningsmanden en magtposition i forhold til forurettede eller at styrke eller opretholde denne magtposition.

Det er i forarbejderne tilkendegivet, at straffniveauet skal udmåles med udgangspunkt i straffen for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 1, men således at der mindst skal udmåles 60 dages fængsel.

Rigsadvokaten har oplyst, at der siden bestemmelsens ikrafttræden den 1. april 2019 alene er afsagt dom i et begrænset antal sager om psykisk vold i samlivsforhold, der også omfatter andre straffelovovertrædelser. De pågældende sager vedrører efter det oplyste udøvelse af psykisk vold i et aktuelt samlivsforhold, idet en enkelt sag dog vedrørte spørgsmålet om udøvelse af psykisk vold i et ophørt samlivsforhold.

2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Straffelovens § 243 kriminaliserer i dag psykisk vold. Psykisk vold omfatter efter forarbejderne meget forskelligartede handlinger mv., som kan rumme forskellige typer af fysiske eller psykiske krænkelse, der begås i nære relationer, herunder bl.a. negativ social kontrol.

Udlændinge- og Integrationsministeriet ønsker generelt at styrke indsatsen mod negativ social kontrol. Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der i straffelovens § 243 bør indsættes en henvisning til negativ social kontrol som eksempel på psykisk vold for herved at signalere, at negativ social kontrol udgør kerneområdet for bestemmelsens beskyttelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet er opmærksom på, at negativ social kontrol allerede er omfattet af straffelovens § 243, og at ændringen derfor ikke vil have betydning for bestemmelsens anvendelsesområde. Ministeriet finder imidlertid, at negativ social kontrol bør indskrives direkte i lovteksten for at sende et klart signal til bl.a. ofre for negativ social kontrol om, at negativ social kontrol efter omstændighederne kan være strafbart som psykisk vold. Det kan samtidig ikke udelukkes, at der vil være en effekt heraf, herunder for så vidt angår et øget antal anmeldelser og deraf følgende sager ved domstolene.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har samtidig noteret sig, at der i medierne har været omtalt eksempler på, at religiøse forkyndere har udarbejdet ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, der indeholder en række krav for at opnå f.eks. skilsmisse.

Som det fremgår af pkt. 2.1.1 ovenfor, er der siden straffelovens § 243 trådte i kraft den 1. april 2019 alene afsagt dom i et begrænset antal sager, der hverken vedrører anvendelsen af sådanne ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, eller spørgsmålet om strafbar medvirken til psykisk vold. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor ikke, at bestemmelsens anvendelsesområde generelt kan anses for afklaret i praksis.

Forarbejderne til straffelovens § 243 forholder sig heller ikke eksplicit til, om sådanne ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter vil kunne udgøre negativ social kontrol omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde. Det fremgår dog, at situationer, hvor en person fastholdes i et ægteskab med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status eller udsættes for anden negativ social kontrol, eller hvor en person formår andre personer til at lægge pres på forurettede til at træffe bestemte livsbeslutninger, som f.eks. ægtefællevalg, efter omstændighederne er omfattet af anvendelsesområdet, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 139 som fremsat, side 11.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder på den baggrund, at det bør præciseres, at ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, der i kraft af deres indhold fastholder en person i et ægteskab eller en lignede samlivssituation med henvisning til forestillinger om ærbarhed og/eller familiens generelle status, eller som på anden vis lægger pres på en person til at træffe eller undlade at træffe bestemte livsbeslutninger vedrørende f.eks. skilsmisse eller valg af (kommende) ægtefælle, partner, bopæl eller uddannelse, er udtryk for negativ social kontrol, der – afhængig af de nærmere omstændigheder – vil kunne udgøre psykisk vold.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at personer, der udsættes for sådan adfærd, ikke skal være i tvivl om, at udøvelse af negativ social kontrol gennem sådanne kontrakter efter omstændighederne vil kunne straffes som psykisk vold. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor anledning til at præcisere bemærkningerne til straffelovens § 243, så det klart fremgår, at udøvelse af negativ social kontrol gennem sådanne kontrakter vil kunne udgøre en strafbar overtrædelse af bestemmelsen. Ministeriet finder endvidere anledning til i bemærkningerne at understrege, at medvirken til psykisk vold omfattet af straffelovens § 243 er strafbart efter straffelovens almindelige medvirkenregel, herunder efter omstændighederne også i tilfælde, hvor religiøse forkyndere mv. medvirker gennem udarbejdelsen af førnævnte ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffelovens § 243 indsættes en henvisning til negativ social kontrol som eksempel på psykisk vold omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Det præciseres i den forbindelse i bemærkningerne, at ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, der efter deres indhold har til formål at fastholde en person i et ægteskab eller en lignende samlivssituation med henvisning til forestillinger om ærbarhed og/eller familiens generelle status eller udsætte forurettede for anden negativ social kontrol, at isolere en person fra sit barn eller

dennes nærmeste, at afpresse en person, eller som på anden vis har til formål at lægge pres på en person til at træffe eller undlade at træffe bestemte livsbeslutninger vedrørende f.eks. skilsmisse eller valg af (kommende) ægtefælle, partner, bopæl eller uddannelse, er udtryk for negativ social kontrol, der – afhængig af de nærmere omstændigheder – kan udgøre psykisk vold.

Det bemærkes, at indgåelsen af en ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakt ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til at udgøre psykisk vold. Det afgørende vil være, at en sådan kontrakt faktisk og på en utilbørlig måde styrer den anden person ved f.eks. at fastholde personen i et forhold mod dennes vilje eller ved at formå personen til at træffe eller undlade at træffe de ovenfor nævnte livsbeslutninger.

Derimod vil udfærdigelsen og indgåelsen af en sådan kontrakt, hvis den efter sit indhold har til formål at styre en anden person, men hvor den (endnu) ikke har haft denne effekt, efter omstændighederne kunne straffes som forsøg på psykisk vold i medfør af straffelovens § 21. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis kontrakten lige er blevet udfærdiget, og der derfor endnu ikke er tale om et handlemønster af en vis varighed.

Det understreges endvidere i bemærkningerne, at straffelovens § 243 i kraft af den almindelige medvirkensregel i straffelovens § 23 også omfatter den, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til udøvelse af psykisk vold omfattet af bestemmelsen. Som eksempel herpå kan bl.a. nævnes religiøse forkyndere og andre personer, der må anses for at have en særlig autoritet i forhold til forurettede og dennes nærmeste, og som ved hjælp af f.eks. udarbejdelsen af en ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakt medvirker til, at gerningsmanden over for forurettede udøver negativ social kontrol på en af de førnævnte måder.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet nogen ændringer af retstilstanden, herunder bestemmelsens strafbetingelser og strafniveau.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.2. Skærpelse af straffen for tvangsmæssig fastholdelse i ægteskab og andre ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået ved religiøse vielser uden borgerlig gyldighed

2.2.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 260, stk. 1, straffes den, som ved vold eller trussel om vold, om betydelig skade på gods, om frihedsberøvelse eller om at fremsætte usand sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare privatlivet tilhørende forhold tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget med bøde eller fængsel indtil 2 år for ulovlig tvang. Det samme gælder den, som ved trussel om at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller om at fremsætte sande ærerørigt

beskyldninger tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, for så vidt fremtvingelsen ikke kan anses tilbørlig begrundet ved det forhold, som truslen angår.

Bestemmelsen fortolkes således, at truslerne om vold mv. ikke behøver være udtrykkelige, men kan fremgå af situationen.

Ulovlig tvang efter straffelovens § 260 er fuldbyrdet, når tvangen har haft den tilsigtede virkning. Hvis tvangen ikke har virket efter hensigten, kan der efter omstændighederne straffes for forsøg på ulovlig tvang, jf. herved straffelovens § 21.

Straffelovens § 260 omfatter tilfælde, hvor nogen med de i bestemmelsen angivne midler tvinges til at gøre, tåle eller undlade noget. Bestemmelsen omfatter således en række forskelligartede tilfælde, idet det ikke har betydning for afgrænsningen af det strafbare område, hvad ofret tvinges til, men alene med hvilke midler ofret tvinges. Bestemmelsen omfatter således bl.a. tilfælde, hvor en person ved vold eller trussel om vold tvinges til at forblive i et ægteskab eller et andet samlivsforhold.

Straffelovens § 260 omfatter endvidere alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til den ulovlige tvang, jf. herved straffelovens § 23. Der vil således f.eks. foreligge medvirken, hvis en far tilskynder sin søn til at udøve vold mod en anden for at tvinge denne til at indgå eller blive i et samlivsforhold. Hvis samlivsforholdet har en mere formaliseret karakter omfatter medvirkensansvaret også den, der har forestået formaliseringen heraf enten i form af vielse eller lignende ritual, hvis den pågældende er bekendt med, at forholdet indgås som følge af, at der er udøvet tvang af den karakter, som er nævnt i straffelovens § 260.

Strafudmålingen vil afhænge af omstændighederne i den konkrete sag. I vurderingen heraf kan bl.a. indgå, hvilken tvang der har været anvendt, herunder om der har været anvendt vold eller trusler om vold eller frihedsberøvelse, samt hvilket omfang og hvilken tidsmæssig udstrækning den udøvede tvang har haft. Også forurettedes alder og et eventuelt afhængighedsforhold af den, der udøver eller står bag tvangen, kan have indflydelse på strafudmålingen.

Straffelovens § 260, stk. 2, indeholder en skærpet (side)strafferamme, som omfatter tilfælde, hvor nogen tvinges til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Strafferammen er i dette tilfælde 4 år.

Straffelovens § 260, stk. 2, omfatter både ægteskaber med borgerlig gyldighed og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 143 som fremsat, side 14, at religiøse vielser i denne sammenhæng skal forstås som en indstiftelse af et ægteskabslignende forhold under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Der kan i den forbindelse underskrives en form for ægteskabskontrakt, men dette er ikke en forudsætning for, at forholdet kan falde ind under bestemmelsen. Det vil f. eks. være omfattet af bestemmelsen, hvis der udøves tvang i forhold til indgåelse af et såkaldt ”muslimsk ægteskab” eller ”nikah-forhold”,

hvorved forstås en gensidigt forpligtende ægteskabelig kontrakt indgået i forbindelse med en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed.

Det forudsættes i bemærkningerne til bestemmelsen, at der ved strafudmålingen i sager, der er omfattet af § 260, stk. 2, tages udgangspunkt i, at der skal ske en væsentlig forhøjelse af den straf, der kan forventes udmålt efter strafferammen i § 260, stk. 1, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 2667.

§ 260, stk. 2, gælder alene tvang ved indgåelse af et ægteskab eller ved en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Tvang i forbindelse med indgåelsen af et ægteskabslignende forhold uden tilstedeværelse af en religiøs autoritet falder derimod fortsat ind under den lavere strafferamme i straffelovens § 260, stk. 1.

2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Indgåelse af et ægteskab, en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelse af et andet ægteskabslignende forhold, der ikke har borgerlig gyldighed, kan have forskellig karakter afhængigt af religion og kulturelle sammenhænge.

Efter den nuværende bestemmelse i straffelovens § 260, stk. 2, gælder den skærpede strafferamme kun tvang til indgåelse af ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, hvorved forstås indgåelse af et ægteskabslignende forhold under tilstedeværelse af en religiøs autoritet.

Indgåelsen af et ægteskabslignende forhold indebærer dog ikke nødvendigvis tilstedeværelsen af en religiøs autoritet. Dette kan efter omstændighederne også være forestået af en anden autoritet, som f.eks. et familieoverhoved.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at det ikke bør være afgørende for, om den skærpede strafferamme finder anvendelse, om indgåelsen af det ægteskabslignende forhold er sket under tilstedeværelsen af en religiøs autoritet.

Selvom en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold ikke er juridisk bindende, tillægges et sådant forhold i nogle miljøer større betydning end et gyldigt ægteskab efter dansk ret. Det gælder f.eks. de såkaldte ”nikah-forhold” i visse muslimske miljøer. Her er det til tider kun manden, der kan opløse forholdet, med den virkning, at kvinder kan være fastholdt i dårlige forhold i årevis.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det ikke rimeligt, at man tildeles en mildere straf for ved tvang at fastholde en person i et ægteskab eller i andre ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået ved religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, end man gør for at tvinge en person til at indgå det. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder på den baggrund, at straffelovens § 260, stk. 2, bør ændres, så bestemmelsen også vil omfatte tvangsmæssig fastholdelse af en person i

et ægteskab eller ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, dvs. forhold, som ikke har borgerlig gyldighed efter dansk ret, men som efter religiøse normer i visse miljøer alligevel har karakter af ægteskabslignende forhold.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at anvendelsesområdet for straffelovens § 260, stk. 2, udvides til også at omfatte indgåelsen af andre ægteskabslignende forhold end religiøse vielser samt tvangsmæssig fastholdelse i både ægteskab og andre ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed.

Med indgåelse af et andet ægteskabslignende forhold vil skulle forstås en forbindelse mellem to mennesker, der indgås i henhold til regler, der gælder i en bestemt gruppe, og som indebærer, at parterne af denne gruppe vil blive anset for ægtefæller med tilhørende rettigheder og pligter over for hinanden. Reglerne kan både være skrevne og uskrevne og skal have taget stilling til spørgsmålet om ophævelse af det ægteskabslignende forhold. Denne betingelse vil også være opfyldt, hvis det følger af de pågældende regler, at forholdet ikke kan ophæves. Det vil derimod ikke være en betingelse, at indgåelsen af forholdet sker under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Ægteskabslignende forhold, der indgås i form af en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende uden tilstedeværelse af en religiøs autoritet, vil således også blive omfattet af bestemmelsen.

Ved fastholdelse ved tvang forstås, at nogen ved de virkemidler, der fremgår af straffelovens § 260, stk. 1, eksempelvis vold eller trusler om vold, tvinges til at forblive i et forhold som omfattet af § 260, stk. 2, uanset et ønske om at forlade eller opløse dette.

Det vil således være en betingelse for at henføre fastholdelsen ved tvang under den skærpede strafferamme i straffelovens § 260, stk. 2, at forholdet er indgået som et ægteskab, ved en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, eller at der er tale om et andet ægteskabslignende forhold, som er indgået ved f.eks. et ritual, en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende. Det faktum, at forholdet over tid får en ægteskabslignende karakter, fordi man eksempelvis flytter sammen og får børn sammen, vil derimod ikke være tilstrækkeligt til at karakterisere forholdet som et ægteskabslignende forhold i bestemmelsens forstand. Fastholdelse ved tvang i et sådant forhold vil således fortsat skulle henføres under straffelovens § 260, stk. 1.

Med den foreslåede ordning er der ikke tilsigtet ændringer i strafniveauet efter straffelovens § 260, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

2.3. Forbud mod religiøse vielser af mindreårige og indgåelse af andet ægteskabslignende forhold med mindreårige

2.3.1. Gældende ret

Efter ægteskabslovens § 2 må den, som er under 18 år, ikke indgå ægteskab.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 94 som fremsat, side 6, at der er tale om en absolut aldersgrænse for indgåelse af ægteskab, som det ikke er muligt at dispensere fra. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at alderskravet på 18 år er en gyldighedsbetingelse på samme måde som de gældende krav til selve vielseshandlingen. Et ægteskab indgået mellem parter, hvor den ene eller begge parter ikke var fyldt 18 år, vil derfor være ugyldigt.

En ugyldig vielse kan dog efterfølgende godkendes som gyldig, hvis særlige grunde taler derfor. I tilfælde, hvor der er tale om en ugyldig vielse af en mindreårig, skal der ved denne vurdering anlægges samme restriktive praksis som ved vurderingen af, om et udenlandsk ægteskab, der er indgået af mindreårige, undtagelsesvist kan anerkendes.

Det fremgår af ægteskabslovens § 22 b, stk. 1, at et ægteskab, der er indgået i udlandet, anerkendes, hvis ægteskabet er gyldigt i det land, hvor ægteskabet er indgået. Det følger dog af bestemmelsens stk. 2, nr. 3, at et ægteskab indgået i udlandet ikke anerkendes, hvis en part ved vielsen ikke var fyldt 18 år. Af stk. 3 følger det, at ægteskabet anerkendes uanset stk. 2, såfremt der foreligger tvingende grunde herfor, og parterne stilles i en urimelig situation, hvis ægteskabet ikke anerkendes. Betingelsen i stk. 2, nr. 3, gælder ikke for EU-/EØS-borgere og disses ægtefæller, jf. stk. 4.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 94 som fremsat, side 9, at udgangspunktet er, at udenlandske ægteskaber, der er indgået af mindreårige, ikke anerkendes i Danmark. Anerkendelse af et udenlandsk ægteskab, der er indgået af en mindreårig, kan således kun ske helt undtagelsesvist, såfremt der foreligger tvingende grunde herfor, og en manglende anerkendelse vil stille parterne i en urimelig situation. Det forhold, at parret har eller venter fællesbarn, kan ikke alene begrunde en fravigelse af udgangspunktet om, at ægteskabet ikke anerkendes. Hensynet til den mindreårige part i ægteskabet vejer således tungere end hensynet til parternes fælles barn, idet barnets retsstilling i vid udstrækning kan sikres efter den familieretlige lovgivning, uanset om forældrene er gift eller ej.

Heller ikke parrets langvarige tilknytning til hinanden, herunder at de har levet sammen gennem længere tid, eller det forhold, at parret har indgået ægteskab i et land, hvor samfundsnormer tilsiger, at samliv kun kan foregå inden for rammerne af et ægteskab, kan begrunde en fravigelse af udgangspunktet om, at ægteskabet ikke anerkendes. Der vil alene kunne foreligge sådanne tvingende grunde til at anerkende ægteskabet, hvis dette ellers vil stille parterne i en urimelig

situation. Det kan f. eks. tale for, at ægteskabet anerkendes, hvis det på grund af en af parternes dødsfald er umuligt at løse de retlige udfordringer, der opstår ved en manglende anerkendelse.

Der er ikke i dag et forbud mod at indgå eller forestå religiøse vielser uden borgerlig gyldig eller andet ægteskabslignende forhold, uanset at en eller begge parter er under 18 år.

Hvis nogen tvinges til at indgå i et sådant forhold, vil det dog efter omstændighederne være strafbart efter straffelovens § 260, jf. ovenfor under pkt. 2.2.1.

Det fremgår af straffelovens § 94, stk. 4, at forældelsesfristen for overtrædelse af § 245 a, § 246, jf. § 245 a, § 260, stk. 2, og § 262 a, stk. 2, over for en person under 18 år eller af § 232 over for et barn under 15 år tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Det samme gælder overtrædelse af §§ 244, 245 og 246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år. For overtrædelse af § 243, § 244, stk. 2, § 245 og § 246, jf. § 245, over for en person under 18 år regnes forældelsesfristen tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til den forurettedes husstand. Hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt.

2.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Ifølge ægteskabslovgivningen kan personer under 18 år ikke indgå ægteskab. Hvis der derimod er tale om en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelse af et andet ægteskabslignende forhold, har denne handling ikke nogen retsvirkninger i Danmark, og handlingen er derfor heller ikke omfattet af ægteskabslovens betingelser for at indgå ægteskab.

Mindreårige kan imidlertid leve og blive betragtet som ægtepar i visse miljøer, hvis de har indgået en religiøs vielse eller et andet ægteskabslignende forhold. Selvom indgåelsen af et sådant forhold ikke er juridisk bindende, vil denne i nogle miljøer blive betragtet som ligeværdig med eller endog blive tillagt større betydning end et gyldigt ægteskab efter dansk ret.

For regeringen er det afgørende, at mindreårige ikke presses ind i et sådant forhold af ægteskabslignende karakter med de langvarige konsekvenser, det kan have for dem.

Tvinges nogen til at indgå et sådant forhold, vil det i dag være strafbart efter straffelovens § 260. Det kan imidlertid være vanskeligt at bevise, at den mindreårige reelt har været udsat for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelsen af den religiøse vielse eller andet ægteskabslignende forhold, og derudover er f.eks. trusler om, at familien vil afbryde forbindelsen til den pågældende unge, eller advarsler om, hvor ødelæggende den pågældendes adfærd er i forhold til familiens ry og rygte, ikke omfattet af straffelovens § 260 om ulovlig tvang.

Der er således intet til hinder for, at slægtninge ved brug af sådan pression formår den unge til at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold. Det er i den forbindelse Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at børn i endnu mindre grad end voksne kan forventes at kunne udvise modstand mod et sådant negativt socialt pres.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder på den baggrund, at religiøse vielser og andre ægteskabslignende forhold på samme måde som borgerlige vielser kun skal kunne indgås af voksne, uanset at de ikke har nogen retsvirkninger i Danmark.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer i den sammenhæng, at det bør være strafbart at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold af en person under 18 år, at lade sit mindreårige barn indgå et sådant forhold eller frivilligt at indgå et sådant forhold med en person under 18 år, hvis man selv er over 18 år.

Kriminaliseringen bør gælde indgåelse af alle sådanne forhold, hvor en eller begge de involverede parter er mindreårig, uanset at begge parter samtykker hertil.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 260 a, stk. 1, der vil gøre det strafbart at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold af en person under 18 år.

Kriminaliseringen vil gælde indgåelsen af alle religiøse vielser uden borgerlig gyldighed og andre ægteskabslignende forhold, hvor en eller begge de involverede parter er mindreårig, uanset at begge parter samtykker hertil.

Begrebet religiøs vielse vil skulle forstås i overensstemmelse med straffelovens § 260, stk. 2, det vil sige som en indstiftelse af et ægteskabslignende forhold under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Der kan i den forbindelse underskrives en form for ægteskabskontrakt, men dette vil ikke være en forudsætning for, at forholdet kan falde ind under bestemmelsen.

Begrebet ægteskabslignende forhold vil skulle forstås på samme måde som efter den foreslåede ændring til straffelovens § 260, stk. 2, der fremgår af lovforslagets § 1, nr. 4, det vil sige som en forbindelse mellem to mennesker, der indgås i henhold til regler, der gælder i en bestemt gruppe, og som indebærer, at parterne af denne gruppe vil blive anset for ægtefæller med tilhørende rettigheder og pligter over for hinanden. Reglerne kan både være skrevne og uskrevne og skal have taget stilling til spørgsmålet om ophævelse af det ægteskabslignende forhold. Denne betingelse vil også være opfyldt, hvis det følger af de pågældende regler, at forholdet ikke kan ophæves. Det vil derimod ikke være en betingelse, at indgåelsen af forholdet sker under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Ægteskabslignende forhold, der indgås i form af en mundtlig eller skriftlig

ægteskabskontrakt eller lignende uden tilstedeværelse af en religiøs autoritet, vil således også blive omfattet af bestemmelsen.

Med begrebet ”at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold” vil skulle forstås, at en person forestår det ritual eller den handling, der gør, at ægteskabet i den pågældende gruppes øjne anses for indstiftet, eksempelvis ved at forestå en ægteskabsceremoni eller ved at udfærdige en ægteskabskontrakt. Det vil ikke være en betingelse, at der skal være et religiøst islæt i ritualen, og også sædvanebaserede ritualer vil således være omfattet. Det vil heller ikke være en betingelse, at den person, der forestår ritualen, har nogen form for religiøs autoritet, og en slægting, der udfærdiger en ægteskabskontrakt, vil således også være omfattet af bestemmelsen.

Det bemærkes, at en person med vielsesmyndighed også vil blive omfattet af bestemmelsen, hvis vedkommende forestår en vielse, der lever op til de øvrige gyldighedsbetingelser herfor, og som derfor normalt ville have borgerlig gyldighed, men som ikke er gyldig på grund af parternes alder.

Det bemærkes endvidere, at overtrædelse af bestemmelsen vil kræve forsæt til alle dele af bestemmelsens indhold, herunder parternes alder, og at der er tale om en religiøs vielse eller indgåelse af andet ægteskabslignende forhold.

Det foreslås derudover med den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 260 a, stk. 2, at det skal være strafbart at lade sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold eller, efter at være fyldt 18 år, frivilligt at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år.

Bestemmelsens 1. led vil finde anvendelse på forældre til børn og unge under 18 år. Det omfatter barnets og den unges juridiske forældre, dvs. de personer, der i retlig forstand har moderskab, faderskab eller medmoderskab til barnet, herunder adoptivforældre. Det vil ikke være afgørende, hvem der har forældremyndigheden. Bestemmelsen vil således også finde anvendelse på en forælder, som ikke har del i forældremyndigheden.

Med bestemmelsen kriminaliseres både aktive handlinger og passivitet i forhold til barnets indgåelse af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold.

Omfattet er i første række aktive handlinger såsom at aftale indgåelsen af den religiøse vielse eller den ægteskabslignende forbindelse på sit barns vegne eller at udøve social kontrol eller anden pression, der ikke er omfattet af reglerne om ulovlig tvang efter straffelovens § 260, for at få barnet til at indgå et sådant.

Forældre har imidlertid et særligt ansvar for at drage omsorg for deres børn. Passivitet i forhold til barnets indgåelse af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold vil derfor ligeledes være omfattet af bestemmelsen. En forælder, der har kendskab til, at

barnet vil indgå et sådant, men som undlader at underrette de sociale myndigheder eller politiet, vil således også kunne straffes efter bestemmelsen.

Et eksempel vil kunne være en mor, der forholder sig passivt til, at hendes mand er ved at arrangere en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold for deres mindreårige barn, fordi der ligger en mere eller mindre udtalt forudsætning i familien om, at det er manden, der bestemmer i den slags spørgsmål. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at det i en sådan situation er af afgørende betydning for barnets tarv, at forældrene aktivt beskytter barnet mod familiemæssigt og socialt pres for at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold, hvorfor en sådan situation også vil være omfattet af bestemmelsen. Sådanne omstændigheder vil dog kunne indgå som formildende omstændigheder ved vurderingen af straffens fastsættelse.

Overtrædelse af bestemmelsen vil forudsætte, at den pågældende har haft forsæt med hensyn til, at barnet indgår en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold, som omfattet af bestemmelsen.

I bestemmelsens 2. led kriminaliseres det frivilligt at lade sig vie religiøst uden borgerlig gyldighed eller i øvrigt indgå et ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, hvis man selv er over 18 år.

Om indgåelsen af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold kan anses for ”frivillig” vil bero på, om personerne deltager af deres egen frie vilje. Frivillighed (og dermed også ufrivillighed) kan komme til udtryk ved ord og handling eller kan fremgå af den konkrete situation og sammenhæng. Der vil i den forbindelse skulle foretages en konkret helhedsbedømmelse af samtlige omstændigheder i sagen. Retten vil således ved den konkrete vurdering, der skal foretages i det enkelte tilfælde, kunne tage højde for, om f.eks. passivitet er udtryk for frivillighed, eller for at den pågældende selv er underlagt social kontrol eller udsat for pression.

Frivilligheden må vurderes objektivt ud fra oplysningerne om omstændighederne omkring indgåelsen af den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold, herunder personens ord og handlinger, og ikke ud fra personens indre overbevisning.

I den kontekst vil den pågældendes alder og livssituation kunne tages i betragtning. Er den pågældende eksempelvis lige fyldt 18 år, hjemmeboende og økonomisk afhængig af sine forældre og underlagt stort socialt pres, bør der ikke stilles strenge krav til, at den pågældende har sagt aktivt fra eller har rettet henvendelse til politiet eller de sociale myndigheder.

Er den pågældende imidlertid væsentligt ældre og/eller økonomisk uafhængig af sine forældre, vil man derimod kunne forvente, at den pågældende aktivt siger fra, og der vil derfor i disse situationer

være en klar formodning for, at indgåelsen var frivillig, medmindre den pågældende var udsat for ulovlig tvang som defineret i straffelovens § 260.

Det er alene selve indgåelsen af den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold, hvad enten denne sker ved et ritual, indgåelsen af en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende, der kriminaliseres. Det faktum, at et forhold over tid får karakter af et ægteskabslignende forhold, f.eks. fordi en mindreårig flytter sammen med sin kæreste og får børn, vil således ikke i sig selv være strafbart.

Det foreslås, at strafferammen for overtrædelse af forbuddet fastsættes til bødestraf og op til 2 års fængsel.

Fastsættelsen af straffen i den enkelte sag vil bero på domstolenes konkrete vurdering af alle sagens relevante omstændigheder. Domstolene vil i forbindelse med straffens fastsættelse bl.a. skulle tage højde for de mulige negative konsekvenser, indgåelsen af den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold har haft eller ville kunne få for barnet, om den pågældende aktivt har fremmet indgåelsen, eller om der alene har været udvist passivitet, og om gerningsmanden selv har været undertrykt eller udsat for pression. Straffen udmåles i overensstemmelse med principperne for udmåling af straffen for overtrædelser af straffeloven, som har en tilsvarende strafferamme, herunder navnlig ulovlig tvang efter straffelovens § 260.

I tilfælde, hvor én af parterne ved ulovlig tvang efter straffelovens § 260 tvinges til at indgå den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold, vil der skulle straffes efter denne bestemmelse i stedet.

Det foreslås endvidere, at der i straffelovens § 94, stk. 4, indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, således at forældelsesfristen for overtrædelse af § 260 a tidligst vil skulle regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, vil forældelsesfristen dog tidligst skulle regnes fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt.

Det bemærkes endelig, at den mindreårige ved behandlingen af straffesagen på begæring vil kunne få beskikket en advokat af retten, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 1. Beskikkelse af advokat vil dog blive afslået, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 og 5.

2.4. Udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 136, stk. 3, om billigelse af visse handlinger som led i religiøs oplæring

2.4.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 136, stk. 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år den, der som led i religiøs oplæring udtrykkeligt billiger handlinger, som er omfattet af straffelovens §§ 114-114 j, 208, 210, 216, 222, 223 og 225, jf. §§ 216, 222 og 223, §§ 237, 244-246, 260 og 261.

Bestemmelsen gør det bl.a. strafbart som led i religiøs oplæring udtrykkeligt at billige terror, drab, voldtægt, voldshandlinger, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og bigami. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at kriminaliseringen herved retter sig mod visse bestemte strafbare handlinger, som må antages at have en særlig relevans i forhold til problemstillingen om religiøse forkyndere, der undergraver dansk lovgivning mv., jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 18 som fremsat, side 9.

Bestemmelsen omfatter både udtrykkelig billigelse af en strafbar handling, som allerede er begået, og udtrykkelig billigelse af en strafbar handling, som ikke er begået, uanset om den rent faktisk senere begås. Det afgørende er således alene, om den pågældende strafbare handling, som billiges, er omfattet af de nævnte bestemmelser i § 136, stk. 3.

Bestemmelsens anvendelse forudsætter endvidere, at ytringen for at være strafbar som billigelse har en sådan karakter, at den er med til at legitimere den form for strafbar handling, som ytringen angår. Dette indebærer f.eks., at ytringer om på demokratisk vis at ændre retstilstanden ikke er omfattet.

2.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som det nærmere fremgår af pkt. 2.1 foreslås det med lovforslaget at præcisere lovteksten og bemærkningerne til straffelovens § 243 om psykisk vold i forhold til negativ social kontrol, herunder gennem ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter. Endvidere fremgår det af pkt. 2.3 ovenfor, at det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffeloven som § 260 a om forbud mod at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, at lade sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold eller, efter at være fyldt 18 år, frivilligt at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at der er tale om strafbare handlinger, som må antages – i lighed med f.eks. terror, drab, voldtægt, voldshandlinger, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og bigami – at have en særlig relevans i forhold til problemstillingen om religiøse forkyndere, der undergraver dansk lovgivning mv. Ministeriet finder derfor, at straffelovens § 136, stk. 3, bør udvides til også at omfatte udtrykkelig billigelse af handlinger

omfattet af straffelovens § 243 og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, såfremt billigelsen sker som led i religiøs oplæring.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffelovens § 136, stk. 3, indsættes en henvisning til straffelovens § 243 og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a. Den foreslåede udvidelse kriminaliserer udtrykkelig billigelse af henholdsvis psykisk vold omfattet af straffelovens § 243 og indgåelse af religiøse vielser uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold med en mindreårig omfattet af straffelovens § 260 a, såfremt billigelsen sker som led i religiøs oplæring.

Det bemærkes, at ytringer, der som led i religiøs oplæring udtrykkeligt billiger handlinger, der ikke var strafbare på tidspunktet for handlingen, men som er strafbare på tidspunktet for billigelsen, også vil kunne straffes efter straffelovens § 136, stk. 3. Eksempelvis vil en billigelse af en konkret religiøs vielse af en mindreårig som led i religiøs oplæring kunne straffes efter lovens ikrafttræden, uanset at den pågældende vielse fandt sted inden ikrafttrædelsen af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a.

Der er ikke med lovforslaget i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af retstilstanden, herunder bestemmelsens strafbetingelser og strafniveau.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.5. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af pas til danske statsborgere

2.5.1. Gældende ret

Lov om pas til danske statsborgere m.v. (pasloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, med senere ændringer, indeholder bestemmelser, der i visse tilfælde giver politiet mulighed for at nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller at inddrage et allerede udstedt pas.

Efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at det pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare.

Efter § 2, stk. 2, skal politiet fastsætte en frist, der ikke kan overstige 1 år, for afgørelsens gyldighed efter § 2, stk. 1, nr. 5. Fristen kan forlænges med indtil 1 år ad gangen, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt. Afgørelser efter § 2, stk. 1, nr. 5, gælder kun, indtil barnet fylder 18 år, jf. § 2, stk. 2, 3. pkt.

Politiet kan under særlige omstændigheder udstede provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 5, jf. § 2, stk. 3.

Politiets afgørelser efter paslovens § 2, stk. 1, kan påklages til Rigspolitiet, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1337 af 28. november 2013 om pas m.v. (pasbekendtgørelsen). Rigspolitiets afgørelser efter § 27, stk. 1, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. stk. 2.

Det følger af paslovens § 2, stk. 4, at spørgsmålet om ophævelse af politiets afgørelser efter lovens § 2, stk. 1, kan kræves forelagt retten af den, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget. Politiet skal i så fald uden unødigt ophold indbringe begæringen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets bestemmelser skal opretholdes eller ophæves. Opholder vedkommende sig i udlandet, skal politiet, inden passet inddrages, søge rettens godkendelse af den trufne bestemmelse.

Spørgsmålet om værneting i sager efter § 2, stk. 4, om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas reguleres af § 2, stk. 5. Det følger af paslovens § 2, stk. 5, at begæringen i de i § 2, stk. 1, nr. 1, omhandlede tilfælde indbringes for den ret, som har kompetence til at træffe beslutning om fængsling i medfør af retsplejelovens § 694. I de i § 2, stk. 1, nr. 2, omhandlede tilfælde indbringes begæringen for den ret, som har afsagt dom i straffesagen i første instans. I de i § 2, stk. 1, nr. 3-5, omhandlede tilfælde indbringes begæringen for den ret, der er nævnt i retsplejelovens § 698. Ved sagens behandling finder reglerne i retsplejelovens 4. bog i øvrigt anvendelse med de fornødne lempelser.

Efter pasbekendtgørelsens § 2 skal danske statsborgere ved udrejse fra og ankomst til landet være i besiddelse af pas. Dog kan danske statsborgere efter pasbekendtgørelsens § 1 udrejse til og indrejse fra Finland, Island, Norge og Sverige uden at være i besiddelse af pas eller anden rejselegitimation, jf. dog den midlertidige grænsekontrol i Sverige og Norge.

Overtrædelse af § 2 i pasloven straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. pasbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Øvrige overtrædelser af pasloven eller regler udstedt i medfør heraf straffes ligeledes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. paslovens § 5, stk. 1, 2. pkt. Dog straffes overtrædelse af udrejseforbud meddelt efter § 2 b, stk. 1, med bøde eller fængsel indtil 2 år.

2.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor i pkt. 2.3, kan indgåelsen af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold have omfattende og langvarige konsekvenser for mindreårige, selvom forholdet ingen retsvirkninger har i Danmark. På samme måde vil et ægteskab indgået i et land, hvor mindreårige gyldigt kan indgå ægteskab, kunne have sådanne konsekvenser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at politiet i sager, hvor der er grund til at antage, at et barn eller en ung vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, skal kunne nægte at udstede eller inddrage det pågældende barns pas, så forældrene ikke har mulighed for at sende barnet til udlandet for at indgå ægteskab eller andet ægteskabslignende forhold.

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.5.3.1. Betingelser for at nægte udstedelse af et pas eller inddrage et allerede udstedt pas

Med lovforslaget lægges der op til at give politiet beføjelse til at nægte at udstede pas til en mindreårig dansk statsborger eller til at inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at barnet vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Ordningen skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 5, og dækker således over rejser, som det vil være strafbart at sende sine børn på i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a.

Mistankekravet («grund til at antage») for at nægte at udstede pas til en mindreårig dansk statsborger eller til at inddrage et allerede udstedt pas vil være det samme som for de øvrige overtrædelser af paslovens § 2.

Det vil bero på et konkret skøn, der foretages af politiet, om der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til at opfylde mistankekravet. Politiets skøn vil kunne efterprøves af domstolene under en eventuel domstolsprøvelse, jf. pkt. 2.5.3.4.3.

Oplysninger, der i almindelighed kan antages at have betydning for, om en sådan situation foreligger, og som giver grund til at nægte at udstede pas til en mindreårig dansk statsborger eller til at inddrage et allerede udstedt pas, vil eksempelvis være, at det pågældende barn selv henvender sig til myndighederne for at få hjælp, eller at en lærer eller anden omsorgsperson for barnet henvender sig, fordi vedkommende har fået mistanke om, at barnet er i fare for at blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Der bør dog ligeledes ses på om oplysningerne bestyrkes af familieforholdene, ligesom også andre typer af oplysninger kan være væsentlige.

I de tilfælde, hvor henvendelsen ikke kommer fra barnet selv, bør barnet, så vidt det er muligt, inddrages i spørgsmålet. Den bevismæssige værdi af barnets egen opfattelse af situationen bør bl.a. afhænge af barnets alder og modenhed. Barnets egen anskuelse af situationen bør dog ikke som udgangspunkt tillægges afgørende vægt.

Pasloven indeholder alene regler om pas til danske statsborgere, og politiet kan således ikke med hjemmel i pasloven inddrage et udenlandsk pas. Såfremt barnet er i besiddelse af et udenlandsk pas, fordi det er udenlandsk statsborger eller har dobbelt statsborgerskab, vil politiet efter omstændighederne i stedet kunne beslaglægge passet med henblik på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1 eller § 77 a, hvorefter der kan ske konfiskation af genstande, som er bestemt til at bruges ved en strafbar handling eller genstande, som på grund af deres beskaffenhed må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den strafbare handling.

For så vidt angår nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge henvises til lovforslagets pkt. 2.6.

Der henvises i øvrigt bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

2.5.3.2. Tidsmæssig udstrækning af en afgørelse om at nægte udstedelse af pas eller inddrage et allerede udstedt pas

En afgørelse om at nægte at udstede et pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas vil være et indgreb i den pågældendes bevægelsesfrihed.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det derfor afgørende, at en sådan afgørelse ikke må have en videre tidsmæssig udstrækning, end hvad der skønnes nødvendigt for at forhindre barnet i at blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Der lægges med lovforslaget op til, at politiet i hvert enkelt tilfælde vil skulle fastsætte en frist for varigheden af f.eks. en pasinddragelse på maksimalt 1 år, dog således at fristen vil kunne forlænges med op til 1 år ad gangen, hvis betingelserne i forslaget til paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, fortsat er opfyldt. Fristen vil dog maksimalt kunne forlænges til barnet fylder 18 år, jf. lovforslagets § 2, nr. 4 og 5.

Det forudsættes i den forbindelse, at fristen i første omgang som udgangspunkt vil blive fastsat til 1 år, henset til at det må anses for tvivlsomt, om forældrenes ønske om og vilje til at sende barnet til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold i strid med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, vil kunne ændres inden for en kortere tidsperiode. Ved en eventuel forlængelse af fristen vil der derimod kunne være grund til at overveje at fastsætte en kortere frist. Dette vil afhænge af de konkrete omstændigheder.

Det forudsættes i den forbindelse endvidere, at politiet af egen drift eller efter anmodning fra forældremyndighedsindehavere for den, hvis pas er nægtet udstedt, eller hvis pas er inddraget, genoptager en sag efter de almindelige forvaltningsretlige regler, hvis faktiske forhold af betydning for sagen ændrer sig væsentligt i virkningsperioden.

Politiets afgørelse om at nægte at udstede et pas eller inddrage et allerede udstedt pas vil have virkning fra den dag, hvor afgørelsen træffes.

For så vidt angår tidsmæssig udstrækning af en afgørelse om at nægte udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge henvises til lovforslagets pkt. 2.6.3.2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4 og 5.

2.5.3.3. Provisorisk pas og tilladelse til specifikke rejser

En afgørelse om at nægte at udstede et pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas vil kunne gribe ind i bl.a. den pågældendes ret til familieliv eller uddannelse samt i den pågældendes ret til fri bevægelighed efter EU-retten. Hertil kommer, at sigtet med lovforslaget er at varetage barnets tarv ved at skærme det mod at blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, hvilket tilsiger, at loven anvendes så skånsomt som muligt over for barnet. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det derfor afgørende, at der skabes mulighed for konkret at dispensere fra en sådan afgørelse.

Det foreslås på den baggrund, at politiet, i lighed med den ordning, der gælder for tilfælde omfattet af paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, under særlige omstændigheder vil kunne udstede et provisorisk – dvs. midlertidigt – pas til et barn, som er blevet nægtet pasudstedelse eller har fået inddraget sit pas efter den foreslåede bestemmelse herom.

»Særlige omstændigheder« vil skulle fortolkes på samme måde som i de situationer, hvor det provisoriske pas udstedes i medfør af § 2, stk. 1, nr. 5. Barnet vil således i videst muligt omfang skulle have mulighed for at fortsætte sin normale dagligdag.

»Særlige omstændigheder« falder i denne type sager i to kategorier: rejser, hvor der ikke er en konkret risiko for, at barnet vil blive sendt til udlandet i strid med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, og rejser hvor der er en sådan risiko, men hvor tungtvejende hensyn alligevel tilsiger, at barnet bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet.

Eksempler på rejser, hvor der generelt ikke vil være en risiko for, at barnet vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil blandt andet være lejrskoler, sportslejre og studieture. I den situation vil udgangspunktet være, at der vil skulle udstedes et provisorisk pas. Hvis den konkrete situation tilsiger det, vil det provisoriske pas i den situation kunne overdrages af politiet til barnet selv eller til en lærer eller en lignende omsorgsperson.

Der vil dog også kunne være tilfælde, hvor der er en risiko for, at barnet vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, men hvor tungtvejende – eksempelvis familiemæssige – hensyn tilsiger, at der alligevel vil skulle udstedes et provisorisk pas. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis der opstår dødsfald eller alvorlig sygdom hos et nærtstående familiemedlem i udlandet. Om der i denne situation skal udstedes et provisorisk pas, vil bero på en konkret afvejning.

Eksemplerne ovenfor er ikke udtryk for en udtømmende opremsning af tilfælde, hvor konkrete hensyn vil kunne tale for at tillade barnet at foretage en specifik rejse, og hvor det derfor vil kunne være berettiget at udstede et provisorisk pas til brug for rejsen.

Det forudsættes, at forældremyndighedsindehavere for det barn, over for hvem der er truffet afgørelse om at nægte udstedelse af pas, eller hvis pas er inddraget, selv vil skulle søge tilladelse til at få udstedt et provisorisk pas, og at den pågældende i den forbindelse vil skulle dokumentere, at betingelserne herfor er opfyldt. Som eksempel på sådan dokumentation kan nævnes en erklæring fra en læge om alvorlig sygdom hos et nært familiemedlem eller en erklæring fra den pågældendes skole om, at den pågældende skal på lejrskole.

De almindelige regler i pasbekendtgørelsen om udstedelse af provisorisk pas vil også gælde for udstedelse af provisorisk pas efter den foreslåede bestemmelse. Det indebærer bl.a., at det provisoriske pas kun vil blive givet for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, jf. pasbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Dog vil udstedelsen af provisorisk pas ske vederlagsfrit, jf. lovforslagets § 2, nr. 8.

Det vil være op til den politikreds, som har truffet afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas eller inddragelse af et allerede udstedt pas, at afgøre, hvorvidt betingelserne og dokumentationen for udstedelse af et provisorisk pas er opfyldt. Hvis forældre til børn, hvis pas er inddraget eller nægtet udstedt, alligevel møder op på kommunen med anmodning om udstedelse af et provisorisk pas til barnet, vil kommunen derfor skulle henvise til politiet.

For så vidt angår udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge, hvis der foreligger særlige omstændigheder, henvises til lovforslagets pkt. 2.6.3.3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 6.

2.5.3.4. Politiets behandling af sager om at nægte udstedelse af pas eller inddrage et allerede udstedt pas

2.5.3.4.1. Politiets sagsbehandling

De stedlige politidirektørers afgørelser efter pasloven kan påklages til Rigspolitiet, jf. § 27, stk. 1, i pasbekendtgørelsen. Rigspolitiets afgørelser efter § 27, stk. 1, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. stk. 2.

Denne ordning foreslås ikke ændret med lovforslaget, og de stedlige politidirektørers afgørelser efter de foreslåede bestemmelser vil således også kunne påklages til Rigspolitiet.

I øvrigt vil de stedlige politidirektørers afgørelser om at nægte at udstede et pas eller inddrage et allerede udstedt pas kunne indbringes for domstolene, jf. nærmere herom under pkt. 2.5.3.4.3.

Det bemærkes, at hverken klage til Rigspolitiet eller indbringelse for domstolene vil have opsættende virkning, hvorfor afgørelsen har virkning straks fra meddelelsen af afgørelsen.

For så vidt angår klageadgang for afgørelser om nægtelse af udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge henvises til lovforslagets pkt. 2.6.3.4.

2.5.3.4.2. Effektuering af politiets afgørelser

Med en vedtagelse af lovforslaget forudsættes det, at politiet i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse om at nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller at inddrage et allerede udstedt pas, opdaterer oplysningerne herom i Det Centrale Pasregister. Herved sikres, at de pasudstedende myndigheder, dvs. kommunerne, politiet og udenrigstjenesten, bliver opmærksomme på afgørelsen og undlader at udstede et (nyt) pas, hvis den pågældende indgiver en ansøgning om udstedelse af pas under afgørelsens virkningsperiode.

Politiet forudsættes tillige at opdatere oplysninger om afgørelsen om pasinddragelse i øvrige relevante databaser, herunder SIS II og Interpols database for stjålne, ulovligt handlede, mistede eller ugyldiggjorte rejsedokumenter. Herved sikres, at grænsemyndighederne i såvel Danmark som andre lande vil have mulighed for at standse den pågældende i forbindelse med en eventuel kontrol, der foretages ved ind- og udrejse.

Det bemærkes, at politiet selvsagt også vil kunne inddrage det fysiske pas, hvis der er truffet afgørelse herom.

2.5.3.4.3. Domstolsprøvelse

Som anført under pkt. 2.5.1 kan spørgsmål om ophævelse af de afgørelser, politiet efter gældende ret kan træffe om at nægte pasudstedelse eller inddrage et allerede udstedt pas, kræves forelagt retten af forældremyndighedsindehavere for den, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget. Politiet skal i så fald uden unødigt ophold indbringe begæringen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets bestemmelser skal opretholdes eller ophæves.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at afgørelser om at nægte udstedelse af pas eller inddrage et allerede udstedt pas efter den foreslåede bestemmelse i pasloven skal være omfattet af den eksisterende adgang til domstolsprøvelse i pasloven.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder i den forbindelse, at begæringen i denne type sager – ligesom øvrige begæring om domstolsprøvelse af afgørelser efter de gældende regler i pasloven – vil skulle indbringes for den ret, der er nævnt i retsplejelovens § 698, hvilket vil indebære, at sagerne som udgangspunkt vil skulle indbringes for retten i den retskreds, hvor det pågældende barn har bopæl, og at reglerne i retsplejelovens 4. bog om strafferetsplejen vil finde anvendelse med de fornødne lempelser ved sagens behandling.

Adgangen til domstolsprøvelse vil ikke afhænge af, hvorvidt sagen forinden er påklaget til Rigspolitiet.

Indbringelse for domstolene vil ikke have opsættende virkning, hvorfor afgørelsen vil have virkning straks fra meddelelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 7.

2.5.3.5. Sanktion

Personer, der ind- eller udrejser af landet uden et gyldigt pas, fordi politiet har truffet afgørelse om at nægte at udstede pas eller inddrage et allerede udstedt pas, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. pasbekendtgørelsens § 31, stk. 1.

Denne ordning foreslås ikke ændret med lovforslaget. Barnet vil således, forudsat at det er over den kriminelle lavalder, kunne straffes for overtrædelse af forbuddet mod ud- og indrejse uden gyldigt pas, ligesom forældrene efter omstændighederne vil kunne straffes for medvirken hertil. I den forbindelse bemærkes dog, at hvis det ikke kan antages, at barnet er udrejst frivilligt, vil dette være en straffrihedsgrund, da barnet således ikke har handlet uagtsomt eller forsætligt i forhold til udrejsen.

2.6. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge

2.6.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 39, stk. 10, 1. pkt., fastsætter udlændinge- og integrationsministeren regler om udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge, der ikke kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument.

Reglerne for udstedelse af rejsedokument for flygtninge og fremmedpas mv. til udlændinge fremgår af bekendtgørelse nr. 1020 af 23. juni 2020 om udlændinges adgang her til landet (udlændingebekendtgørelsen).

Efter udlændingebekendtgørelsens § 8, stk. 1, udstedes rejsedokument for flygtninge og fremmedpas af Udlændingestyrelsen. Rejsedokument for flygtninge og fremmedpas udstedes efter ansøgning til udlændinge med opholdstilladelse i Danmark som opregnet i udlændingebekendtgørelsens § 7, stk. 1-3, eller til udlændinge, der ikke er omfattet af stk. 1-3, når særlige grunde taler derfor. De nærmere regler og betingelser fremgår af udlændingebekendtgørelsens §§ 7-8.

Et rejsedokument for flygtninge giver som udgangspunkt den pågældende udlænding samme adgang til at rejse som danske statsborgere med dansk nationalitetspas. Passet vil dog som

udgangspunkt ikke være gyldigt for rejser til hjemlandet (statsborgerskabslandet) eller de lande, hvor den myndighed, der har givet opholdstilladelsen, har fundet, at udlændingen risikerer forfølgelse omfattet af udlændingelovens § 7. En udlænding, der har fået udstedt fremmedpas, skal afhængig af sin nationalitet i forhold til de fleste lande ansøge om visum før indrejsen, men har herudover samme rejseadgang som udlændinge, der har fået udstedt rejsedokument for flygtninge.

Efter udlændingelovens § 39, stk. 5, kan udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument, nægtes, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, hvis ansøgeren flere gange inden for de seneste år har fået udstedt ny rejselegitimation, i anledning af at rejselegitimationen er bortkommet, eller hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige orden eller statens omdømme, jf. dog stk. 6.

Efter udlændingelovens § 39, stk. 6, kan udstedelse af rejsedokument for flygtninge i medfør af flygtningekonventionen af 28. juli 1951 og fremmedpas til statsløse i medfør af statsløsekonventionen af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling kun nægtes efter stk. 5, hvis tvingende hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger det.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 96 som fremsat, side 7, at nægtelse af udstedelse af rejsedokumenter for flygtninge eller fremmedpas til statsløse personer forudsætter, at der foreligger tvingende hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden. Kriterierne for nægtelse af udstedelse af rejselegitimation er således i overensstemmelse med reglerne i flygtningekonventionen af 28. juli 1951 og konventionen af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at dette indebærer, at tærsklen for, hvornår mistanke om misbrug kan føre til nægtelse af udstedelse af rejsedokumenter for flygtninge eller fremmedpas til statsløse personer, er højere end ved nægtelse efter § 39, stk. 5.

Nægtes udstedelse af særlig rejselegitimation efter stk. 5 eller 6 med henvisning til, at ansøgeren flere gange inden for de seneste år har fået udstedt ny rejselegitimation, i anledning af at rejselegitimationen er bortkommet, vil ansøgeren i en periode på 5 år ikke kunne få udstedt ny rejselegitimation, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder, jf. udlændingelovens § 39, stk. 7.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 96 som fremsat, side 7, bl.a., at en afgørelse om at nægte at udstede et rejsedokument for flygtninge eller et fremmedpas kan gribe ind i bl.a. den pågældendes ret til familieliv, uddannelse eller arbejde, samt i den pågældendes ret til fri bevægelighed efter EU-retten, og at det på den baggrund blev foreslået, at Udlændingestyrelsen under ganske særlige omstændigheder kan udstede et rejsedokument for flygtninge eller et fremmedpas til en udlænding med henblik på at foretage en specifik rejse ud af landet.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at der med udtrykket »ganske særlige omstændigheder« i den forbindelse bl.a. forstås tilfælde, hvor afgørende familiemæssige hensyn taler for, at den pågældende bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet, selvom der ikke er forløbet fem år fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om nægtelse af rejselegitimation som følge af mistanke om misbrug. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis der opstår dødsfald eller alvorlig sygdom hos et nærtstående familiemedlem. Der vil efter omstændighederne også kunne gives tilladelse til, at en person foretager en specifik rejse som led i sit arbejde, hvis det vil medføre betydelig ulempe eller økonomisk tab for den pågældende eller dennes arbejdsgiver, såfremt rejsen ikke kan gennemføres.

Efter udlændingeloven § 39, stk. 10, 2. pkt., kan et barn under 15 år med selvstændigt pas eller selvstændig særlig rejselegitimation af den eller dem, der har forældremyndigheden, efter samme regler, som gælder om pas til danske statsborgere, kræves slettet i andre personers særlige rejselegitimation. Efter udlændingebekendtgørelsens § 9, stk. 5, kan det rejsedokument for flygtninge eller fremmedpas, hvori et barn ønskes slettet, midlertidigt inddrages med henblik på sletning.

Efter udlændingelovens § 39, stk. 10, 3. pkt., kan særlig rejselegitimation til udlændinge inddrages efter samme regler, som gælder om pas til danske statsborgere, eller når grundlaget for udstedelsen er bortfaldet.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kan klager over Udlændingestyrelsens afgørelser om nægtelse af udstedelse eller om inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge indbringes for Udlændingenævnet, jf. dog § 53 a.

Efter udlændingelovens § 53 a, stk. 1, nr. 4, kan klager over Udlændingestyrelsens afgørelser om nægtelse af udstedelse eller inddragelse af dansk rejsedokument for flygtninge indbringes for Flygtningenævnet.

2.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor i pkt. 2.3 kan indgåelsen af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold have omfattende og langvarige konsekvenser for mindreårige, selvom forholdet ingen retsvirkninger har i Danmark. På samme måde vil et ægteskab, indgået i et land, hvor mindreårige gyldigt kan indgå ægteskab, kunne have sådanne konsekvenser

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at der i udlændingeloven bør tilvejebringes hjemmel til, at Udlændingestyrelsen i sager, hvor der er grund til at antage, at en mindreårig udlænding vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, kan nægte at udstede særlig rejselegitimation til den mindreårige udlænding, så forældrene ikke har mulighed for at sende udlændingen til udlandet. Herved sikres det, at udlændinge med fast ophold i Danmark sidestilles med danske statsborgere i

forhold til at beskytte mindreårige mod at blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller ægteskabslignende forhold.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derudover, at der i udlændingeloven bør tilvejebringes hjemmel til, at Udlændingestyrelsen i sager, hvor der er grund til at antage, at en mindreårig udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare (f.eks. i forbindelse med såkaldte genopdragelsesrejser), kan nægte at udstede særlig rejselegitimation til den pågældende. Dette svarer til bestemmelsen i paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, der alene gælder for danske statsborgere. Det bemærkes i den forbindelse, at paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, blev indført ved lov nr. 1542 af 18. december 2018 om ændring af straffeloven og lov om pas til danske statsborgere m.v. (Kriminalisering af udlandsophold, der bringer et barns sundhed eller udvikling i alvorlig fare), men at der på daværende tidspunkt ikke blev indført en tilsvarende hjemmel i udlændingeloven om nægtelse af udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge.

2.6.3. Den foreslåede ordning

2.6.3.1. Betingelser for at nægte udstedelse af særlig rejselegitimation eller inddragelse

Med lovforslaget lægges der op til at give Udlændingestyrelsen beføjelse til at kunne nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af pasloven, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, og den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 5, og dækker således over de rejser, som det vil være strafbart at sende sine børn på i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a.

Med lovforslaget lægges der endvidere op til at give Udlændingestyrelsen beføjelse til at kunne nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare. Denne del af forslaget skal ses i sammenhæng med den gældende bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, og dækker således over rejser, som det vil være strafbart at sende sine børn på i medfør af den gældende bestemmelse i straffelovens § 215 a. Efter straffelovens § 215 a, straffes den, som sender sit barn til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller lader sit barn tage del i et sådant udlandsophold, med bøde eller fængsel indtil 4 år. Der henvises endvidere til forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 22 som fremsat, side 12 f.

Det tilsigtes således med forslaget, at Udlændingestyrelsen skal kunne nægte at udstede særlig rejselegitimation til mindreårige udlændinge efter tilsvarende betingelser, der gælder for nægtelse af udstedelse af pas til mindreårige danske statsborgere i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, og som

vil skulle gælde for nægtelse af udstedelse af pas til mindreårige danske statsborgere i medfør af den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Det betyder, at mistankekravet («grund til at antage») for at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil være det samme som for nægtelse af udstedelse af pas til en mindreårig dansk statsborger, jf. pkt. 2.5.3.1. ovenfor. Der henvises endvidere til bemærkningerne til paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 22 som fremsat, side 14 f.

Det vil bero på et konkret skøn, der i sager om rejselegitimation til mindreårige udlændinge foretages af Udlændingestyrelsen, om der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til at opfylde mistankekravet.

Som ved sager om nægtelse af eller inddragelse af pas til mindreårige danske statsborgere, vil oplysninger, der i almindelighed kan antages at have betydning for, om en sådan situation foreligger, som giver grund til at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, eksempelvis være, at den pågældende mindreårige udlænding selv henvender sig til myndighederne for at få hjælp, eller at en lærer eller anden omsorgsperson for den mindreårige udlænding henvender sig, fordi vedkommende har fået mistanke om, at den pågældende er i fare for at blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller at den mindreårige udlænding er i fare for at blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Der bør dog ligeledes ses på, om oplysningerne bestyrkes af familieforholdene, ligesom også andre typer af oplysninger kan være væsentlige.

I de tilfælde, hvor henvendelsen ikke kommer fra den mindreårig udlænding selv, bør den mindreårig udlænding, så vidt det er muligt, inddrages i spørgsmålet. Den bevismæssige værdi af den mindreåriges egen opfattelse af situationen bør bl.a. afhænge af udlændingens alder og modenhed. Den mindreårige udlændings egen anskuelse af situationen bør dog ikke som udgangspunkt tillægges afgørende vægt.

Særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding vil efter omstændighederne kunne inddrages efter bestemmelsen i udlændingelovens § 39, stk. 10, 3. pkt., hvoraf det følger, at særlig rejselegitimation til udlændinge kan inddrages efter samme regler, som gælder om pas til danske statsborgere, eller når grundlaget for udstedelsen er bortfaldet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 8, og bemærkningerne hertil.

2.6.3.2. Tidsmæssig udstrækning af en afgørelse om at nægte udstedelse af særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding

Som ved nægtelse af udstedelse af pas til en mindreårig dansk statsborger, jf. pkt. 2.5.3.2, vil en afgørelse om at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding udgøre et indgreb i den pågældendes bevægelsesfrihed.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det derfor afgørende, at en sådan afgørelse ikke har en videre tidsmæssig udstrækning, end hvad der skønnes nødvendigt for at forhindre den mindreårige udlænding i at blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Der lægges med lovforslaget op til, at Udlændingestyrelsen i hvert enkelt tilfælde skal fastsætte en frist for varigheden af en afgørelse om at nægte udstedelse af særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding på maksimalt 1 år, dog således at fristen kan forlænges med op til 1 år ad gangen, hvis betingelserne i den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 7, fortsat er opfyldt. Fristen kan dog maksimalt forlænges, til barnet fylder 18 år.

Det forudsættes i den forbindelse, at fristen i første omgang som udgangspunkt vil blive fastsat til 1 år, henset til at det må anses for tvivlsomt, om forældrenes ønske om og vilje til at sende den mindreårig udlænding til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller andet ægteskabslignende forhold, vil kunne ændres inden for en kortere tidsperiode. Ved en eventuel forlængelse af fristen kan der derimod være grund til at overveje at fastsætte en kortere frist. Dette vil afhænge af de konkrete omstændigheder.

Det forudsættes i den forbindelse endvidere, at Udlændingestyrelsen af egen drift eller efter anmodning fra forældremyndighedsindehavere for den, hvis særlige rejselegitimation er nægtet udstedt, genoptager en sag efter de almindelige forvaltningsretlige regler, hvis faktiske forhold af betydning for sagen ændrer sig væsentligt i virkningsperioden.

Udlændingestyrelsens afgørelse om at nægte at udstede særlig rejselegitimation vil have virkning fra den dag, hvor afgørelsen er truffet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 9, og bemærkningerne hertil.

2.6.3.3. Udstedelse af rejselegitimation, hvis der foreligger særlige omstændigheder

Som det fremgår under pkt. 2.5.3.3, kan en afgørelse om at nægte at udstede pas til en mindreårig dansk statsborger gribe ind i bl.a. den pågældendes ret til respekt for privat- og familieliv eller uddannelse, samt i den pågældendes ret til fri bevægelighed efter EU-retten. Det samme vil kunne

være tilfældet med en afgørelse om at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding. Hertil kommer, at sigtet med lovforslaget er at varetage barnets tarv ved at skærme det mod at blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller andet ægteskabslignende forhold, hvilket tilsiger, at loven anvendes så skånsomt som muligt over for den mindreårige. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det derfor afgørende, at der også i sager om nægtelse af udstedelse af særlig rejselegitimation til mindreårige udlændinge skal være mulighed for konkret at dispensere fra en sådan afgørelse.

Efter den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 9, vil Udlændingestyrelsen derfor under særlige omstændigheder kunne udstede rejselegitimation til en mindreårig udlænding med henblik på at foretage en specifik rejse ud af landet.

Med særlige omstændigheder forstås, at der undtagelsesvist vil kunne udstedes rejselegitimation til en mindreårig udlænding med henblik på at foretage en specifik rejse ud af landet, selv om der ikke er forløbet 1 år fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om nægtelse af rejselegitimation.

»Særlige omstændigheder« skal fortolkes på samme måde som i de situationer, hvor politiet kan udstede provisorisk pas til en mindreårig dansk statsborger i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, og den foreslåede nye bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 3. Den mindreårige udlænding vil således i videst muligt omfang skulle have mulighed for at fortsætte sin normale dagligdag.

»Særlige omstændigheder« falder i denne type sager således i to kategorier: rejser, hvor der ikke er en konkret risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet i strid med bestemmelsen i straffelovens § 215 a, eller i strid med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, og rejser hvor der er en risiko, men hvor tungtvejende hensyn alligevel tilsiger, at den mindreårige udlænding bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet.

Eksempler på rejser, hvor der generelt ikke vil være en risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den pågældendes sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, er blandt andet lejrskoler, sportslejre og studieture. I den situation vil udgangspunktet være, at der skal udstedes rejselegitimation gældende for den specifikke rejse.

Hvis den konkrete situation tilsiger det, vil den midlertidige rejselegitimation i den situation kunne overdrages af Udlændingestyrelsen til den mindreårige udlænding selv eller til en lærer eller en lignende omsorgsperson.

Der vil dog også være tilfælde, hvor der er en risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller

andet ægteskabslignende forhold, men hvor tungtvejende – eksempelvis familiemæssige – hensyn tilsiger, at der alligevel skal udstedes rejselegitimation. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis der opstår dødsfald eller alvorlig sygdom hos et nærtstående familiemedlem i udlandet. Om der i denne situation skal udstedes rejselegitimation, vil bero på en konkret afvejning.

Eksemplerne ovenfor er ikke udtryk for en udtømmende opremsning af tilfælde, hvor konkrete hensyn kan tale for at tillade den mindreårige udlænding at foretage en specifik rejse, og hvor det derfor vil være berettiget at udstede rejselegitimation til brug for rejsen.

Det forudsættes, at forældremyndighedsindehavere for den mindreårige udlænding, over for hvem der er truffet afgørelse om at nægte udstedelse af rejselegitimation, selv skal søge om udstedelse af rejselegitimation under henvisning til særlige omstændigheder, og at pågældende i den forbindelse skal dokumentere, at betingelserne herfor er opfyldt. Som eksempel på sådan dokumentation kan nævnes en erklæring fra en læge om alvorlig sygdom hos et nært familiemedlem eller en erklæring fra den mindreårige udlændings skole om, at den mindreårige udlænding skal på lejrskole.

Det bemærkes, at rejselegitimation udstedt som følge af særlige omstændigheder alene vil skulle udstedes for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, og alene vil skulle være gyldigt for rejse til de lande, som udlændingen planlægger at transitere og opholde sig i. Rejselegitimationen skal afleveres efter benyttelsen.

2.6.3.4. Klageadgang

Med lovforslaget tilsigtes ingen ændring i forhold til muligheden for at påklage Udlændingestyrelsens afgørelser om særlig rejselegitimation til udlændinge, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument.

En afgørelse truffet af Udlændingestyrelsen om nægtelse af udstedelse af særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding efter den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 7, når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil således kunne påklages til Udlændingenævnet for så vidt angår afgørelser om fremmedpas, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 1, og til Flygtningenævnet for så vidt angår afgørelser om rejsedokument for flygtninge, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 1, nr. 4.

Tilsvarende vil gælde for en afgørelse truffet af Udlændingestyrelsen efter den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 9.

Det bemærkes, at såvel Udlændingenævnet som Flygtningenævnet er uafhængige kollegiale domstolslignende forvaltningsorganer.

2.7. Skærpelse af udvisningsreglerne

2.7.1. Gældende ret

Reglerne om udvisning af udlændinge ved dom fremgår af udlændingelovens §§ 22-24 og § 25 c.

Som udgangspunkt afhænger adgangen til udvisning af den idømte frihedsstrafs karakter og længde samt varigheden af udlændingens ophold her i landet. Efter udlændingelovens § 22, nr. 4-9, § 23, nr. 1, og § 24, nr. 1, kan udlændinge, der idømmes ubetinget frihedsstraf for nærmere bestemte overtrædelser af navnlig straffeloven, dog udvises uanset frihedsstraffens længde og varigheden af udlændingens ophold i Danmark.

Efter udlændingelovens § 22, nr. 4-9, kan en udlænding således – uanset varigheden af den pågældendes ophold her i landet – udvises, hvis den pågældende for overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i navnlig straffeloven idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter. Det gælder bl.a. overtrædelse af straffelovens § 136 om offentlig tilskyndelse til forbrydelser, offentlig udtrykkelig billigelse af forbrydelser omfattet af straffelovens 12. eller 13. kapitel samt udtrykkelig billigelse af terror, drab, voldtægt, vold, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og bigami som led i religiøs oplæring, og overtrædelse af straffelovens § 243 om psykisk vold, jf. udlændingelovens § 22, nr. 6.

Efter udlændingelovens § 22, nr. 7, gælder det bl.a. også overtrædelse af straffelovens § 260 eller 266 under henvisning til, at man har tvunget nogen til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske.

Det bemærkes, at straffelovens §§ 136, 243 og 260 foreslås ændret, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, 3, og 4.

Det følger af udlændingelovens § 24, jf. § 23, at en udlænding, der ikke har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 5 år, også kan udvises, hvis udlændingen idømmes betinget frihedsstraf.

Efter udlændingelovens § 25 c kan en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 f, stk. 1, uden for de i §§ 22-24 nævnte tilfælde udvises, hvis udlændingen er dømt for overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i straffeloven. Det gælder bl.a. overtrædelse af straffelovens § 136 om offentlig tilskyndelse til forbrydelser, offentlig udtrykkelig billigelse af forbrydelser omfattet af straffelovens 12. eller 13. kapitel samt udtrykkelig billigelse af terror, drab, voldtægt, vold, incest, pædofili, frihedsberøvelse, tvang og bigami som led i religiøs oplæring, der foreslås skærpet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Udlændingelovens § 25 c finder anvendelse i de tilfælde, hvor en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, der omfatter bl.a. religiøse forkyndere, er dømt for at overtræde

en eller flere af de straffelovsbestemmelser, der er nævnt i bestemmelsen, f.eks. straffelovens § 136, men hvor der ikke er udvist efter udlændingelovens §§ 22-24 som følge af straffens længde eller karakter. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor en religiøs forkynder alene er idømt bødestraf for at have overtrådt straffelovens § 136. Der vil i sådanne tilfælde kunne udvises efter udlændingelovens § 25 c.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 1, skal der ved afgørelse om udvisning efter bl.a. udlændingelovens § 25 c tages hensyn til, om udvisningen må antages at virke særlig belastende, bl.a. på grund af udlændingens tilknytning til det danske samfund og udlændingens personlige forhold i øvrigt, jf. dog § 26 b om udvisning af udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises efter udlændingelovens §§ 22-24 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. dog § 26 b om udvisning af udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne.

Herudover indeholder udlændingelovens §§ 25-25 b regler om administrativ udvisning af udlændinge.

2.7.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at det i lyset af den foreslåede skærpelse af straffen for tvangsmæssig fastholdelse i ægteskab og andre ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået ved religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, og det foreslåede forbud mod religiøse vielser af mindreårige og indgåelse af andre ægteskabslignende forhold med mindreårige, jf. pkt. 2.2 og 2.3 ovenfor, bør sikres, at der er det nødvendige samspil mellem disse regler og udlændingelovens udvisningsregler.

Der henvises i udlændingelovens § 22, nr. 6, og § 25 c allerede til straffelovens § 136. Den foreslåede skærpelse af straffelovens § 136, stk. 3, vil blive omfattet af udvisningsreglerne, således at udlændinge, der idømmes ubetinget frihedsstraf for billigelse af psykisk vold, herunder negativ social kontrol, eller af religiøse vielser af mindreårige som led i religiøs oplæring, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 2, vil kunne udvises af landet uanset varigheden af deres ophold her i landet, og religiøse forkyndere m.fl., der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil kunne udvises, selvom de alene idømmes betinget frihedsstraf eller bødestraf.

Der henvises i udlændingelovens § 22, nr. 6, også allerede til straffelovens § 243. Den foreslåede præcisering af denne bestemmelses anvendelsesområde vil på samme måde blive omfattet af udvisningsreglerne, således at udlændinge, der idømmes ubetinget frihedsstraf for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, vil kunne udvises af landet uanset varigheden af deres ophold her i landet.

Det betyder f.eks., at en udlænding vil kunne udvises uanset varigheden af den pågældendes ophold her i landet, hvis udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, ved gennem en ægteskabs- eller skilsmissekontrakt at have fastholdt nogen i et ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status.

Det kan have langvarige konsekvenser for mindreårige at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold. Det bør derfor også have opholdsretlige konsekvenser for den eller de personer, der medvirker til, at en mindreårig indgår en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a om forbud mod bl.a. religiøse vielser af mindreårige bør omfattes af udlændingelovens § 22, nr. 6, således at udlændinge, der idømmes ubetinget frihedsstraf for overtrædelse af bestemmelsen, vil kunne udvises uanset varigheden af deres ophold her i landet.

Udlændinge, der har opholdstilladelse som religiøse forkyndere mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, har et særligt ansvar for ikke at misbruge den autoritet, de er tillagt i visse miljøer. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at der i udlændingelovens § 25 c bør være adgang til at udvise udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, der dømmes for overtrædelse af straffelovens § 243 om psykisk vold, herunder negativ social kontrol, eller den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a om bl.a. religiøse vielser af mindreårige, uanset at der alene er idømt en betinget frihedsstraf eller en bødestraf. Hvis det vil være uproportionalt at udvise den pågældende med indrejseforbud, bør der være adgang til at inddrage opholdstilladelsen.

Som nævnt i pkt. 2.7.1 kan en udlænding efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 22, nr. 7, udvises – uanset varigheden af den pågældendes ophold – hvis den pågældende idømmes ubetinget frihedsstraf for at have overtrådt straffelovens § 260 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske.

Som det fremgår af pkt. 2.2.3 foreslås straffelovens § 260 skærpet, således at den også omfatter indgåelse af andre ægteskabslignende forhold samt tvangsmæssig fastholdelse i ægteskab eller ægteskabslignede forhold, herunder forhold indgået ved en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Tvangsmæssig fastholdelse i et ægteskab eller ægteskabslignede forhold, uanset om forholdet er indgået som en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller som et andet ægteskabslignende forhold, kan være mindst lige så indgribende som tvang i forbindelse med indgåelsen af et ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Der er således flere eksempler på kvinder, som oplever store udfordringer, når de forsøger at komme ud af et sådant ægteskab eller forhold.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at udlændingelovens § 22, nr. 7, bør udvides, således at den – i overensstemmelse med den foreslåede udvidelse af straffelovens § 260, stk. 2 – også vil omfatte tilfælde, hvor en person med tvang fastholdes i et ægteskab eller ægteskabslignende forhold, uanset om forholdet er indgået som en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller som et andet ægteskabslignende forhold. Endvidere bør bestemmelsen udvides, således at den ikke kun omfatter tvang til en religiøs vielse, men også andre ægteskabslignende forhold.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide udlændingelovens § 22, nr. 6, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 260 a, som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Ændringen vil betyde, at en udlænding – uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet – vil kunne udvises, hvis den pågældende idømmes ubetinget frihedsstraf for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold af en person under 18 år, for at have ladet sit mindreårige barn indgå et sådant forhold eller for frivilligt at have indgået et sådant forhold med en person under 18 år, hvor den pågældende selv er over 18 år. Tilsvarende gælder, hvis den pågældende idømmes en anden strafferetlig retsfølge for at have overtrådt en eller flere af bestemmelserne og ville være idømt ubetinget frihedsstraf, hvis ikke der var idømt en anden strafferetlig retsfølge.

Det foreslås endvidere at skærpe udlændingelovens § 25 c, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 243 om psykisk vold, som foreslås præciseret med lovforslagets § 1, nr. 3, og straffelovens § 260 a om forbud mod bl.a. religiøse violser af mindreårige, som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Det vil betyde bl.a., at en udlænding med opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil kunne udvises uanset straffens karakter, hvis den pågældende dømmes efter straffelovens § 243 for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, ved gennem en ægteskabs- eller skilsmissekontrakt at have fastholdt nogen i et ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 om den foreslåede udvidelse af straffelovens § 243. Der vil således være adgang til udvisning, uanset der alene er idømt en betinget frihedsstraf eller bødestraf.

Det vil også betyde, at en udlænding med opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil kunne udvises uanset straffens karakter bl.a., hvis den pågældende dømmes efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, jf. lovforslagets § 1, nr. 5. Der vil således være adgang til udvisning, uanset der alene er idømt en betinget frihedsstraf eller bødestraf.

I tilknytning til forslaget om at skærpe udlændingelovens § 25 c, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 243 om psykisk vold og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a om forbud mod bl.a. religiøse vielser af mindreårige, foreslås det, at en opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, skal kunne inddrages, hvis det vil være uproportionalt at udvise den pågældende med indrejseforbud.

Det foreslås endvidere at udvide anvendelsesområdet for udlændingelovens § 22, nr. 7, således at den foreslåede skærpelse af straffelovens § 260, stk. 2, omfattes af bestemmelsen.

Ændringen vil betyde, at en udlænding – uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet – vil kunne udvises, hvis den pågældende idømmes ubetinget frihedsstraf for tvangsmæssigt at have fastholdt en anden person i et ægteskab mod dennes ønske, uanset om forholdet er indgået som en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller som et andet ægteskabslignende forhold. Endvidere vil der kunne udvises uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet, hvis udlændingen dømmes for at have tvunget nogen til at indgå et andet ægteskabslignende forhold end forhold indgået ved en religiøs vielse. Som nævnt i pkt. 2.2.2 og 2.7.2 omfatter de gældende bestemmelser i straffelovens § 260, stk. 2, og udlændingelovens § 22, nr. 7, tvang til indgåelse af ægteskab og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, men ikke tvang til indgåelse af andre ægteskabslignende forhold.

Udlændingen vil i disse tilfælde også kunne udvises, hvis den pågældende idømmes en anden strafferetlig retsfølge for at have overtrådt en eller flere af bestemmelserne og ville være idømt ubetinget frihedsstraf, hvis ikke der var idømt en anden strafferetlig retsfølge.

Det bemærkes, at det følger af udlændingelovens § 26, stk. 1, at der ved afgørelser om udvisning efter bl.a. udlændingelovens § 25 c skal tages hensyn til, om udvisningen må antages at virke særlig belastende, bl.a. på grund af udlændingens tilknytning til det danske samfund og udlændingens personlige forhold i øvrigt.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, vil en udlænding skulle udvises efter §§ 22-24 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

For udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, vil udvisning dog skulle ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 4, 5, 6 og 7.

2.8. Skærpelse af indvandringsprøvens sprogprøve

2.8.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, kan der efter ansøgning meddeles opholdstilladelse til udlændinge, der her i landet skal virke som religiøse forkyndere eller missionærer, og udlændinge, der skal virke inden for et religiøst trossamfund.

Forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, er betinget af bl.a., at udlændingen inden 6 måneder efter meddelelse af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-minus-niveau og danske samfundsforhold, jf. § 9 f, stk. 5. Prøven betegnes samlet indvandringsprøven.

Bekendtgørelse nr. 181 af 26. februar 2013 om indvandringsprøven fastsætter nærmere regler om indvandringsprøven, herunder regler om prøvens form og indhold, gebyrbetaling, frist for aflæggelse af prøven, deltagelse i prøven, prøvens afholdelse, bedømmelse af prøven samt klageadgang.

Indvandringsprøven består af henholdsvis en prøve i dansk på A1-minus-niveau (sprogprøve) og en prøve i viden om Danmark og det danske samfund (vidensprøve), jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1.

På niveauet A1-minus kan man stille og besvare ukomplicerede spørgsmål om personlige og konkrete emner (f.eks. navn, alder, ugedag, bosted og hjemland) ved at anvende korte, udenadlærte sætninger og ved hjælp af gestik. Sproget rækker ikke til en egentlig samtale, men man kan hilse på folk, sige sit navn og tage afsked med folk.

Prøvedeltageren skal ved aflæggelse af vidensprøven dokumentere at have opnået kendskab til danske normer, værdier og grundlæggende rettigheder, herunder de danske demokratiske principper, det enkelte menneskes frihed og personlige integritet, tros- og ytringsfrihed, kønnes ligestilling og kvinders rettigheder, og at have opnået kendskab til mere praktiske og konkrete forhold, herunder forbud mod vold, omskæring og ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab, opdragelse og forældreansvar over for børn, uddannelse, sundhed, arbejde, skat mv., jf. bekendtgørelsens § 9.

Er indvandringsprøven ikke bestået inden udløbet af fristen på 6 måneder, kan opholdstilladelsen ikke forlænges, jf. udlændingelovens § 9 f, stk. 5, og bekendtgørelsens § 11, stk. 3.

2.8.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det gældende danskprøvekrav til udenlandske religiøse forkyndere er på et meget basalt niveau. Sproget rækker ikke til en egentlig samtale, men man kan hilse på folk, sige sit navn og tage afsked med folk.

Et skærpet krav til en religiøs forkynders kendskab til det danske sprog vil kunne bidrage til, at religiøse forkyndere i Danmark er medspillere – og ikke modspillere – når det gælder integrationen.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at danskprøvekravet til udenlandske religiøse forkyndere, der ønsker forlængelse af deres opholdstilladelse, bør skærpes.

2.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at niveauet for indvandringsprøvens sprogprøve hæves fra A1-minus til A1.

Den første forlængelse af en opholdstilladelse som religiøs forkynder efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, skal således betinges af, at udlændingen inden 6 måneder efter den oprindelige meddelelse af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-niveau og danske samfundsforhold (indvandringsprøven).

Niveauet for indvandringsprøvens sprogprøve vil med forslaget svare til niveauet for den danskprøve på A1-niveau, som ægtefællesammenførte udlændinge som udgangspunkt skal bestå inden 6 måneder som betingelse for forlængelse af deres opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 9, stk. 34. På niveauet A1 kan man interagere mundtligt på en simpel måde, men kommunikationen er bl.a. afhængig af gentagelser og langsomt tempo.

Det hævdede niveau for indvandringsprøvens sprogprøve vil gælde for alle religiøse forkyndere m.fl., der ansøger om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, efter lovens ikrafttræden, jf. dog pkt. 9.2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 2.

2.9. Skærpelse af karenperiode ved familiesammenføring med børn

2.9.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 9, stk. 23, at opholdstilladelse efter § 9, stk. 1, nr. 2 (børnesammenføring), medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, ikke kan gives, såfremt den i Danmark fastboende person eller dennes ægtefælle eller samlever inden for en periode på 10 år inden tidspunktet for afgørelsen for et eller flere forhold begået mod et eller flere mindreårige børn ved endelig dom er idømt betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, for overtrædelse af straffelovens § 210, stk. 1 eller 3, jf. stk. 1, §§ 213, 215, 216, 218, 219, 222, 223, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216, 218, 219, 222, 223 eller § 224, stk. 1, §§ 226, 232, § 233, stk. 1 og 2, §§ 233 a, 235, 237, 243-246, 250, 260, 261, § 262 a, stk. 2, eller § 266.

Bestemmelsen indebærer bl.a., at der som udgangspunkt ikke kan gives opholdstilladelse til et barn med henblik på familiesammenføring i en periode på 10 år inden tidspunktet for afgørelsen, hvis den herboende person eller dennes ægtefælle eller samlever ved endelig dom er idømt betinget eller ubetinget frihedsstraf for overtrædelse af en række bestemmelser i straffeloven. Det eller de pådømte forhold skal være rettet mod et eller flere mindreårige børn.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 427 af 9. juni 2004 om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, herunder begrænsning af adgangen til familiesammenføring med børn for personer, der er dømt for seksuelle overgreb eller vold m.v. mod børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v., begrænsning af adgangen til ægtefællesammenføring for personer, der er dømt for vold m.v. mod en tidligere ægtefælle eller samlever, m.v.).

Det fremgår af betænkning over lovforslaget, afgivet den 11. maj 2004 af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg B, betænkning til lovforslag nr. L 171, side 1682 ff., at der var et ønske om at udvide beskyttelsen af børn mod fremtidige seksuelle overgreb eller anden personfarlig kriminalitet ved bl.a. at indføre en karensperiode på 10 år for familiesammenføring med børn, hvis den herboende person eller dennes ægtefælle eller samlever er idømt frihedsstraf for seksuelle overgreb eller anden personfarlig kriminalitet mod mindreårige børn.

Udlændingelovens § 9, stk. 23, er senest ændret ved lov nr. 340 af 2. april 2019, hvor bestemmelsen blev udvidet til også at omfatte straffelovens § 243 om psykisk vold.

2.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Formålet med karensreglen ved familiesammenføring med børn er at beskytte børn fra herboende personer, som tidligere er idømt frihedsstraf for at have overtrådt visse nærmere angivne bestemmelser i straffeloven.

Karensreglen indeholder i dag henvisninger til straffelovsovertrædelser, der omfatter forbrydelser i familieforhold, seksualforbrydelser, voldsforbrydelser, forbrydelser mod den personlige frihed samt freds- og æreskrænkelser.

Der henvises i udlændingelovens § 9, stk. 23, allerede til straffelovens §§ 243 og 260. Den foreslåede udvidelse af disse bestemmelsers anvendelsesområde vil blive omfattet af karensreglerne, således at blandt andre udlændinge, der idømmes frihedsstraf for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, eller for med tvang at have fastholdt nogen i et ægteskab eller et ægteskabslignende forhold, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 4, som udgangspunkt vil være afskåret fra at få familiesammenføring med et barn i en periode på 10 år.

Det vil betyde bl.a., at en person – en udlænding eller en dansk statsborger – der efter straffelovens § 243 idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf mv. for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, mod et mindreårigt barn, ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor. Det kan bl.a. være ved gennem en ægteskabs- eller skilsmissekontrakt at have fastholdt et mindreårigt barn i et ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status.

Det vil bl.a. også betyde, at en person, der efter straffelovens § 260, stk. 2, idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf mv. for ved tvang at have fastholdt et mindreårigt barn i et ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at også overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, der bl.a. omfatter forældre, som lader deres børn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, bør medføre en karenperiode på 10 år ved familiesammenføring med børn, jf. udlændingelovens § 9, stk. 23.

2.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 9, stk. 23, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 260 a om forbud mod religiøse vielser af mindreårige mv., som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Ændringen vil betyde, at herboende personer, der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, som udgangspunkt ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark i 10 år.

Det vil også betyde, at herboende personer, der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf for at have ladet et eller flere af sine børn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold, som udgangspunkt ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark i 10 år.

Endelig vil det betyde, at herboende personer, der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf for efter at være fyldt 18 år frivilligt at have indgået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold med en

person under 18 år, som udgangspunkt ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark i 10 år.

Det samme gælder, hvis den pågældende idømmes en anden strafferetlig retsfølge for at have overtrådt den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a og ville være idømt frihedsstraf, hvis ikke der var idømt en anden strafferetlig retsfølge.

Ændringen vil navnlig finde anvendelse i de tilfælde, hvor den pågældende er udlænding og ikke er udvist i forbindelse med dommen, eller hvor den pågældende er dansk statsborger og har en udenlandsk ægtefælle, der ønsker at få sit eller sine udenlandske børn til Danmark.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 1.

2.10. Ligestilling af blandt andre voldsramte udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge og søger om forlængelse af opholdstilladelsen, og voldsramte udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge og er i en inddragelsessituation.

2.10.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, at en tidsbegrænset opholdstilladelse kan inddrages, hvis grundlaget herfor ikke længere er til stede.

Udlændinge, der har en tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark på baggrund af ægteskab eller fast samlivsforhold, jf. udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, vil således som udgangspunkt få inddraget eller nægtet forlænget opholdstilladelsen, hvis samlivet ophæves, da grundlaget for tilladelsen – det faktiske samliv på fælles bopæl – ikke længere er til stede.

Der kan dog være omstændigheder, der gør, at opholdstilladelsen ikke inddrages eller nægtes forlænget, uanset at samlivet er ophævet og grundlaget for opholdstilladelse derfor ikke længere er til stede.

Vurderingen af sådanne omstændigheder afhænger i første række af, om udlændingen har opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold eller opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold.

Udlændinge, der er ægtefællesammenført med udlændinge, der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2 (flygtninge), har opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold, og det følger af udlændingelovens § 19 a, stk. 1, 2. pkt., at den ægtefællesammenførtes opholdstilladelse som udgangspunkt skal inddrages, hvis grundlaget ikke længere er til stede. Dette udgangspunkt fraviges alene, hvis der foreligger omstændigheder som

nævnt i udlændingelovens § 19, stk. 7 eller 8, eller hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at inddrage opholdstilladelsen.

Udlændinge, der er ægtefællesammenført med personer, der ikke er flygtninge, har derimod opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold. I sådanne tilfælde kan opholdstilladelsen inddrages, medmindre inddragelsen må antages at virke særligt belastende for den pågældende, jf. udlændingelovens § 19 a, stk. 2, jf. § 26, stk. 1. Det betyder, at der ved afgørelsen om inddragelse skal tages hensyn til Danmarks internationale forpligtelser, og at bl.a. de hensyn, der er opregnet i bestemmelsen, f.eks. udlændingens tilknytning til det danske samfund og herboende personer, herudover kan føre til, at inddragelse undlades, uden at det i det konkrete tilfælde følger af Danmarks internationale forpligtelser. Endvidere finder udlændingelovens § 19, stk. 7 og 8, anvendelse.

Efter udlændingelovens § 19, stk. 7, skal der ved afgørelsen om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, stk. 1, nr. 1, § 9 c, stk. 1, eller § 9 q, stk. 2, (ægtefællesammenførte) tages særligt hensyn til, om opholdsgrundlaget ikke længere er til stede som følge af samlivsophør, der skyldes, at udlændingen eller udlændingens barn har været udsat for overgreb, misbrug eller andet overlast m.v. her i landet. Det gælder uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet.

Det forudsættes i forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 129 som fremsat, side 9-10, at der bl.a. skal lægges særlig vægt på, om udlændingen har udvist vilje og evne til at lade sig integrere i det danske samfund. Det gælder, uanset hvor længe den pågældende har opholdt sig her i landet. Det skal bl.a. indgå i vurderingen, hvis udlændingens integration har været vanskeliggjort af ægtefællens eller samleverens forbud herimod, indespærring i hjemmet eller lign. Det forudsættes endvidere, at det fra udlændingens side godtgøres, at der har været tale om voldsudøvelse mv., jf. udlændingelovens § 40, stk. 1. Hvis ægtefællen er dømt for vold eller andre overgreb mod udlændingen eller udlændingens barn, kan det umiddelbart lægges til grund, at betingelsen om overgreb er opfyldt. Det er imidlertid ikke et krav, at der foreligger en domfældelse, eller at overgrebet er meldt til politiet. Volden vil eksempelvis også kunne godtgøres ved skadestuerapporter eller lægeerklæringer, erklæringer fra krisecentre og samtaler med socialrådgivere mv. Udlændingen skal endvidere godtgøre, at den udøvede vold mv. har været den reelle årsag til samlivsophævelsen.

Efter udlændingelovens § 19, stk. 8, skal der ved afgørelsen om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, stk. 1, nr. 1, § 9 c, stk. 1 eller § 9 q, stk. 2, (ægtefællesammenførte) tages særligt hensyn til, om opholdsgrundlaget ikke længere er til stede som følge af samlivsophør, der skyldes, at den i Danmark fastboende person er afgang ved døden. Det gælder uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet.

Det forudsættes i bemærkningerne til denne bestemmelse, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 106, side 6, at der bl.a. skal lægges særlig vægt på, om udlændingen har udvist vilje og evne til at lade sig integrere i det danske samfund. Det forudsættes, at det – i overensstemmelse med

grundlæggende forvaltningsretlige principper – vil bero på en konkret og individuel vurdering af samtlige omstændigheder i den konkrete sag, herunder af den pågældendes tilknytning til det danske samfund i øvrigt, om udlændingen må anses for at have udvist vilje og evne til integration. I det omfang inddragelsen af hensynene i § 19, stk. 8, fører til, at forældrerens opholdstilladelse forlænges, vil den udenlandske ægtefælles børn tillige få deres opholdstilladelser forlænget.

Udlændingelovens § 19, stk. 7 og 8, finder i en inddragelsessituation anvendelse på alle ægtefællesammenførte udlændinge, herunder udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge, jf. udlændingelovens § 19 a, stk. 1, 2. pkt.

Det følger af udlændingelovens § 11, stk. 2, 1. pkt., at en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt med mulighed for varigt ophold forlænges efter ansøgning, medmindre der er grundlag for at inddrage opholdstilladelsen efter § 19.

Det betyder, at udlændingelovens § 19, stk. 7 og 8, finder anvendelse i sager om forlængelse af opholdstilladelser meddelt til udlændinge, der er ægtefællesammenført med personer, der ikke er flygtninge, og dermed er meddelt opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold.

Udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge, er som nævnt meddelt opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold og er derfor ikke omfattet af udlændingelovens § 11, stk. 2, 1. pkt. Det betyder, at udlændingelovens § 19, stk. 7 og 8, ikke finder anvendelse i sager om forlængelse af opholdstilladelser meddelt til udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge.

Udlændingelovens § 19, stk. 7 eller 8, finder således anvendelse i inddragelsessager, også hvor udlændingen er ægtefællesammenført med en flygtning, mens bestemmelserne ikke finder anvendelse i sager om forlængelse af opholdstilladelse, hvis udlændingen er ægtefællesammenført med en flygtning.

2.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Spørgsmålet om inddragelse af en opholdstilladelse aktualiseres, hvis grundlaget for opholdstilladelsen – f.eks. samliv på fælles bopæl i et ægteskab – ikke længere er til stede på et tidspunkt, hvor udlændingens opholdstilladelse er gyldig og ikke udløber inden for den nærmeste fremtid. Er opholdstilladelsen derimod ved at udløbe og udlændingen derfor har ansøgt om forlængelse af opholdstilladelsen, opstår der i stedet for det spørgsmål, om opholdstilladelse kan forlænges, uanset at grundlaget for opholdstilladelsen ikke længere er til stede.

De gældende regler betyder, at det vil være tidspunktet for samlivsophævelsen i forhold til, om opholdstilladelsen er ved at udløbe, der er afgørende for, om udlændingelovens § 19, stk. 7, finder anvendelse på en udlænding, der er ægtefællesammenført med en herboende flygtning. Hvis udlændingens opholdstilladelse er gyldig og ikke udløber inden for den nærmeste fremtid,

aktualiseres spørgsmålet om inddragelse af opholdstilladelsen, og udlændingelovens § 19, stk. 7, finder anvendelse. Hvis opholdstilladelsen er ved at udløbe og udlændingen derfor har ansøgt om forlængelse af opholdstilladelsen, finder udlændingelovens § 19, stk. 7, derimod ikke anvendelse.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse bør det sikres, at ægtefællesammenførte ikke fastholdes i et ægteskab eller fast samlivsforhold, hvor udlændingen selv eller udlændingens barn udsættes for vold i hjemmet, fordi udlændingen er i en forlængelsessituation og derfor ikke er omfattet af beskyttelsen i udlændingelovens § 19, stk. 7.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder således, at udlændingelovens § 19, stk. 7, også bør finde anvendelse i sager om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt til udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge. Det vil betyde, at denne gruppe ligestilles med udlændinge, der er ægtefællesammenført med flygtninge og har en opholdstilladelse, der på tidspunktet for samlivsophævelsen ikke udløber inden for nærmeste fremtid.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder endvidere, at det samme bør gælde i forhold til udlændingelovens § 19, stk. 8, således at det ikke er tidspunktet for, hvornår den pågældende udlændings ægtefælle afgår ved døden i forhold til, om opholdstilladelsen er ved at udløbe, der er afgørende for, om bestemmelsen finder anvendelse på en udlænding, der er ægtefællesammenført med en herboende flygtning.

2.10.3. Den foreslåede ordning

Udlændingelovens § 11, stk. 2, foreslås ændret, således at det vil fremgå af bestemmelsen, at § 19, stk. 7 og 8, finder anvendelse ved afgørelse om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, som følge af familiemæssig tilknytning til en udlænding, der er meddelt opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2.

Det vil betyde, at der ikke kun i forbindelse med en afgørelse om inddragelse af opholdstilladelse, der er meddelt en ægtefællesammenført til en herboende flygtning, men også i forbindelse med en afgørelse om forlængelse af opholdstilladelsen, skal tages hensyn til, om samlivet er ophørt, fordi udlændingen eller udlændingens barn har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. her i landet, eller fordi udlændingens ægtefælle er afgået ved døden.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 3.

3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

3.1. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge

Efter artikel 28 i konventionen af 28. juli 1951 om flygtnings retsstilling (flygtningekonventionen) har de kontraherende stater pligt til at udstede rejsedokumenter til flygtninge, der er omfattet af

konventionen, og som lovligt bor inden for statens område, til brug for rejse uden for statens område, medmindre tvingende hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger andet. Formålet hermed er at forsyne flygtningen med rejselegitimation, som kan anvendes i stedet for nationalitetspas.

Det fremgår endvidere af artikel 28, at de kontraherende stater kan udstede sådant rejsedokument til enhver anden flygtning inden for deres område, og at staterne navnlig velvilligt skal overveje muligheden for at udstede sådant rejsedokument til en flygtning inden for deres område, som ikke er i stand til at opnå et rejsedokument fra det land, i hvilket de lovligt er bosat.

Flygtningekonventionen indeholder herudover forskellige bestemmelser om flygtnings stilling i forhold til værtslandets egne statsborgere, eksempelvis artikel 1 E (Denne konvention skal ikke finde anvendelse på den, som af de kompetente myndigheder i det land, i hvilket han har bosat sig, anerkendes som havende de rettigheder og pligter, der er knyttet til besiddelse af statsborgerret i det pågældende land.), artikel 2 (Der påhviler enhver flygtning forpligtelser overfor det land, i hvilket han befinder sig, herunder navnlig at han retter sig efter dets love og bestemmelser såvel som efter foranstaltninger, truffet til opretholdelse af den offentlige orden.), artikel 16, stk. 2 (En flygtning skal i den kontraherende stat, hvor han er fast bosat, nyde samme behandling som dennes statsborgere i forhold, der vedrører adgangen til domstolene, herunder adgangen til gratis retshjælp og fritagelse for at stille sikkerhed for sagsomkostninger), artikel 22, stk. 1 (Med hensyn til elementær undervisning skal de kontraherende stater indrømme flygtninge samme behandling som den, der tilkommer deres egne statsborgere).

Efter artikel 28 i konventionen af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling (statsløsekonventionen) har de kontraherende stater pligt til at udstede rejsedokumenter til statsløse personer, der er omfattet af konventionen, og som lovligt bor inden for statens område, som sætter dem i stand til at rejse uden for statens område, medmindre tvingende hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger andet.

Det fremgår endvidere af artikel 28, at de kontraherende stater kan udstede sådant rejsedokument til enhver anden statsløs person inden for deres område, og at staterne navnlig velvilligt skal overveje muligheden for at udstede sådant rejsedokument til statsløse personer inden for deres område, som ikke er i stand til at opnå et rejsedokument fra det land, i hvilket de har lovlig bopæl.

Statsløsekonventionen indeholder herudover – ligesom flygtningekonventionen – bestemmelser om statsløse personers stilling i forhold til værtslandets egne statsborgere, eksempelvis artikel 2 (Der påhviler enhver statsløs person forpligtelser overfor det land, i hvilket han befinder sig, herunder navnlig pligt til at rette sig efter dets love og bestemmelser såvel som efter forholdsregler truffet til opretholdelse af den offentlige orden), artikel 16, stk. 2 (En statsløs person skal i den kontraherende stat, hvor han er fast bosat, nyde samme behandling som dennes statsborgere i forhold, der vedrører adgangen til domstolene, herunder gratis retshjælp og fritagelse for at stille sikkerhed for

sagsomkostninger), artikel 22, stk. 1 (Med hensyn til elementær undervisning skal de kontraherende stater indrømme statsløse personer samme behandling som den, der tilkommer deres egne statsborgere).

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at det hverken med flygtningekonventionen eller statsløsekonventionen har været tilsigtet, at flygtninge eller statsløse personer omfattet af konventionerne skal have en bedre retsstilling end værtslandets egne statsborgere. Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at det ikke har været hensigten med konventionerne, at flygtninge og statsløse personer med bopæl i Danmark skal have en bedre retsstilling end danske statsborgere.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker i tilknytning hertil, at sigtet med forslaget om at kunne nægte udstedelse af særlig rejslegitimation til en mindreårig udlænding er at varetage den mindreårige udlændings tarv ved at skærme den pågældende mod at blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Det grundlæggende hensyn til barnets tarv fastslås i artikel 3, stk. 1, i FN's konvention om barnets rettigheder af 20. november 1989 (børnekonvention), hvorefter barnets tarv i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal komme i første række.

Børnekonventionen indeholder en regulering af børns rettigheder på alle samfundsområder, herunder i forhold til beskyttelse mod alle former for diskrimination (artikel 2), retten til liv (artikel 6), retten til at udtrykke meninger (artikel 12) og retten til sundhed (artikel 24).

Efter konventionens artikel 19 har staten desuden en forpligtelse til at beskytte børn mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, medens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt, og til at forebygge alle former for mishandling og at afhjælpe deres virkninger, når de er sket.

Det fremgår af FN's Børnekomité's General Comment nr. 13 ("The right of the child to freedom from all forms of violence, 2011"), at vold bl.a. kan bestå i såkaldt skadelige vaner ("harmful practices"), så som tvangs- eller tidlige ægteskaber. Der henvises til CRC/C/GC/13, 18. april 2011, s. 11.

FN's Børnekomité har tillige sammen med FN's Komité til afskaffelse af diskrimination mod kvinder (CEDAW) udstedt en fælles anbefaling ("Joint general recommendation No. 31 of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women/ general comment No. 18 of the Committee on the Rights of the Child on harmful practices") om såkaldt skadelige vaner, bl.a. med henblik på at præcisere deltagerstaternes forpligtelser i den sammenhæng. Det fremgår heraf, at

såkaldt skadelige vaner kan tage form af bl.a. børneægteskaber eller tidlige ægteskaber og tvangsægteskaber. Børneægteskaber beskrives i den forbindelse som et ægteskab, hvor mindst en af parterne er under 18 år, og at det anses som en form for tvangsægteskab, da den ene eller begge parter ikke har givet et fuldt, frit, og informeret samtykke. Der henvises til CEDAW/C/GC/31/Rev.1–CRC/C/GC/18/Rev.1, 8. maj 2019, s. 7.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at en forældremyndighedshavers adfærd i en situation, hvor der er grund til at antage, at en mindreårig udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil kunne begrunde en afgørelse om at nægte udstedelse af særlig rejselegitimation til den mindreårige udlænding og den heraf følgende indskrænkning i den mindreårige udlændings bevægelsesfrihed, idet det er forældremyndighedshaveren, der bestemmer over den mindreårige udlændings opholdssted og som led heri har råderet over rejselegitimationen.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i den foreslåede ordning om nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge er fastsat en varighedsbegrænsning på 1 år for en sådan afgørelse med mulighed for forlængelse, indtil den mindreårige udlænding fylder 18 år og selv får mulighed for at råde over sin rejselegitimation.

Den foreslåede ordning indeholder desuden mulighed for under særlige omstændigheder og efter en konkret vurdering at udstede rejselegitimation med henblik på specifikke rejser, hvis tungtvejende hensyn til f.eks. den mindreårige udlændings ret til familieliv eller uddannelse taler herfor, eller hvis der ikke er en konkret risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den pågældendes sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Den foreslåede ordning er således i det hele begrundet i hensynet til den mindreårige udlændings tarv og går efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse ikke videre end nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål.

Det er på baggrund af ovenstående Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning om nægtelse af udstedelse og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

4. Ligestillingsmæssige konsekvenser

[under udarbejdelse]

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

[under udarbejdelse]

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

[under udarbejdelse]

7. Administrative konsekvenser for borgerne

[under udarbejdelse]

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

9.1. Skærpelse af udvisningsreglerne

For udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, vil udvisning skulle ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b.

9.2. Skærpelse af indvandringsprøven

Kravet om en bestået indvandringsprøve finder – som i dag – ikke anvendelse i forhold til udlændinge omfattet af EU-retten, herunder associeringsaftalekomplekset mellem EU og Tyrkiet. Associeringsaftalekomplekset omfatter den aftale, som Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet indgik den 12. september 1963 for at styrke de økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem EU og Tyrkiet, herunder gradvist at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, samt senere tillægsretsakter dertil, herunder tillægsprotokol af 23. november 1970, som trådte i kraft i forhold til Danmark den 1. januar 1973, hvor Danmark blev medlem af EF, og Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980, som blev vedtaget inden for rammerne af associeringsaftalen og trådte i kraft den 1. december 1980.

9.3. Nægtelse af udstedelse og inddragelse af pas til danske statsborgere og særlig rejselegitimation til udlændinge

Det følger af artikel 21, stk. 1, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), at enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.

Bestemmelsen er for så vidt angår retten til udrejse fra en medlemsstat nærmere udmøntet i artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område mv. (opholdsdirektivet), hvoraf det følger, at uden at dette berører de bestemmelser for rejsedokumenter, der gælder ved national grænsekontrol, har alle unionsborgere, der er i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas, ret til at forlade en medlemsstats område for at rejse til en anden medlemsstat.

Unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til indrejse i en medlemsstat er nærmere udmøntet i opholdsdirektivets artikel 5, mens retten til ophold i en anden medlemsstat er reguleret i direktivets kapitel III og IV. Det følger heraf, at unionsborgere og deres familiemedlemmer har ret til at indrejse og tage ophold i andre medlemsstater i indtil tre måneder.

Under nærmere betingelser har unionsborgere og deres familiemedlemmer ret til at opholde sig i andre medlemsstater i mere end tre måneder. Medlemsstaterne kan begrænse den frie bevægelighed og ophold for en unionsborger eller et familiemedlem uanset nationalitet af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. opholdsdirektivets artikel 27, stk. 1.

Efter opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2, skal foranstaltninger truffet af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og kan udelukkende begrundes i vedkommendes personlige adfærd.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at en forældremyndighedshavers adfærd i denne sammenhæng kan begrunde en indskrænkning i en mindreåriges bevægelsesfrihed, idet det er forældremyndighedshaveren, der bestemmer over den mindreåriges opholdssted og som led heri har råderet over den mindreåriges pas eller rejselegitimation.

En afgørelse om at nægte at udstede pas eller at inddrage et allerede udstedt pas til et mindreårigt dansk barn (lovforslagets § 2, nr. 3) eller om at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding (lovforslagets § 3, nr. 8) udgør et indgreb i retten til fri bevægelighed for mindreårige danske statsborgere og for mindreårige tredjelandstatsborgere med lovligt ophold i Danmark som familiemedlem til en unionsborger, som ønsker at udrejse til en anden medlemsstat, og kan derfor ske i overensstemmelse med bl.a. betingelserne i opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2. Hertil kommer, at ordningen er begrundet i hensynet til barnets tarv, jf. artikel 24 i EU's Charter om grundlæggende rettigheder. Ifølge forklaringerne hertil bygger denne bestemmelse på FN's konvention om barnets rettigheder af 20. november 1989 (FN's børnekonvention).

FN's børnekonvention indeholder en regulering af børns rettigheder på alle samfundsområder. Det grundlæggende hensyn til barnets tarv fastslås i artikel 3, stk. 1, i FN's børnekonvention, hvorefter barnets tarv i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal komme i første række.

De i pkt. 2.5.2 og anførte hensyn bag den foreslåede ordning om nægtelse af udstedelse eller inddragelse af pas til mindreårige danske børn og de tilsvarende i pkt. 2.6.2. anførte hensyn bag den foreslåede ordning om nægtelse af udstedelse eller inddragelse af særlig rejselegitimation til mindreårige udlændinge er efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse derfor begrundet. Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning ikke går videre end nødvendigt for at varetage disse hensyn. Det bemærkes i den forbindelse at vurderingen af, hvorvidt der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til at antage, at den mindreårige skal giftes eller religiøst vies i udlandet, eller – for så vidt angår mindreårige udlændinge – om der er tilstrækkelige oplysninger til at antage, at den pågældende vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, vil bero på et konkret skøn i hvert enkelt tilfælde. Politiets skøn vil kunne efterprøves af domstolene under en eventuel domstolsprøvelse, jf. pkt. 2.5.3.4.3. Udlændingestyrelsens skøn vil kunne efterprøves af Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet, der er uafhængige kollegiale domstolslignende forvaltningsorganer, jf. pkt. 2.6.3.4.

Det bemærkes i øvrigt, at ordningen indeholder en række undtagelsesmuligheder. For så vidt angår inddragelse af pas til danske statsborgere og inddragelse af særlig rejselegitimation til udlændinge mv., giver den foreslåede ordning således mulighed for, at politiet henholdsvis Udlændingestyrelsen under særlige omstændigheder kan udstede et provisorisk pas eller midlertidig særlig rejselegitimation og give tilladelse til specifikke rejser, hvis tungtvejende hensyn til f.eks. den mindreåriges ret til familieliv eller uddannelse taler herfor, jf. pkt. 2.5.3.3 og 2.6.3.3 ovenfor.

Politiets sagsbehandling i sager om pasinddragelse mv. og Udlændingestyrelsens sagsbehandling i sager om nægtelse af udstedelse af særlig rejselegitimation vil være omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder reglerne om partshøring, begrundelse og klagevejledning. Politiets afgørelser vil kunne påklages administrativt og vil kunne kræves indbragt for domstolene, jf. pkt. 2.5.3.4.1 og 2.5.3.4.3 ovenfor. Udlændingestyrelsens afgørelser vil kunne påklages til Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet, jf. pkt. 2.6.3.4.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at de foreslåede ordninger herved lever op til opholdsdirektivets krav i artikel 30 til meddelelsen af afgørelser, som begrænser den frie bevægelighed, og til de proceduremæssige garantier i direktivets artikel 31. På den baggrund er det samlet set Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning er i overensstemmelse med EU-retten.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.:

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. oktober til den 24. november 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Alle anerkendte trossamfund, Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Barnets Tarv Nu, Bedsteforældre for Asyl, Bryd Tavsheden, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Lærerforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Missionsråd, Dansk Kvindesamfund, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Danske Advokater, De Danske Sprogcentre, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Kriminalpræventive Råd, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur , Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Etnisk Ung, Everyday Sexism Project Danmark, Exitcirklen, Finansrådet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser (FLD), Foreningen fundamentet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvinno, Kvinderådet, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, Københavns Kommune (Etnisk Konsulentteam), Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellemløkeligt Samvirke, Offerrådgivningen i Danmark, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, RED Rådgivning, Red Barnet, Reden Stop Kvindehandel, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors , Rådet for Etniske Minoriteter, samtlige byretter, SOS Racisme, Søstre mod vold og kontrol, Udlændingenævnet, United Nations Women, VIVE, Work-live-stay southern denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), 3F og 3F Privat Service, Hotel og Restauration

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Økonomiske konsekvenser for	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]

erhvervslivet		
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Administrative konsekvenser for borgerne	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	<p>For udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, vil udvisning skulle ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b, jf. pkt. 9.1 ovenfor.</p> <p>Kravet om en bestået indvandringsprøve finder ikke anvendelse i forhold til udlændinge omfattet af EU-retten, herunder associeringsaftalekomplekset mellem EU og Tyrkiet, jf. pkt. 9.2 ovenfor.</p> <p>For mindreårige, som er omfattet af EU-reglerne, vil en afgørelse om nægtelse af udstedelse eller inddragelse af pas eller særlig rejselegitimation skulle ske i overensstemmelse med bl.a. betingelserne i opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2, jf. pkt. 9.3 ovenfor.</p>	
Går videre end minimumskrav i EU-regulering	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af straffelovens § 94, stk. 4, at for overtrædelse af § 245 a, § 246, jf. § 245 a, § 260, stk. 2, og § 262 a, stk. 2, over for en person under 18 år eller af § 232 over for et barn under 15 år regnes forældelsesfristen tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Det samme gælder overtrædelse af §§ 244, 245 og 246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år. For overtrædelse af § 243, § 244, stk. 2, § 245 og § 246, jf. § 245, over for en person under 18 år regnes forældelsesfristen tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til den forurettedes husstand. Hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt.

Det foreslås at udvide opregningen af bestemmelser i straffelovens § 94, stk. 4, til ligeledes at omfatte den foreslåede § 260 a.

Den foreslåede ændring vil betyde, at forældelsesfristen for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt. Der er ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændringer i bestemmelsens anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af straffelovens § 136, stk. 3, at den, der som led i religiøs oplæring udtrykkeligt billiger handlinger, som er omfattet af denne lovs §§ 114-114 j, 208, 210, 216, 222, 223 og 225, jf. §§ 216, 222 og 223, §§ 237, 244-246, 260 og 261, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Det foreslås, at der i straffelovens § 136, stk. 3, indsættes en henvisning til straffelovens § 243 og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a. Den foreslåede udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde vil indebære, at den, der som led i religiøs oplæring udtrykkeligt billiger handlinger, som er omfattet af straffelovens § 243 og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 3 og 5. Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 3, at præcisere lovteksten og bemærkningerne til straffelovens § 243 om psykisk vold i forhold til negativ social kontrol, herunder gennem ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter. Endvidere foreslås det med lovforslagets § 1, nr. 5, at der indsættes en ny bestemmelse i straffeloven som § 260 a om forbud mod at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, at lade sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold eller, efter at være fyldt 18 år, frivilligt at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år.

Der er ikke med lovforslaget i øvrigt tilsigtet nogen ændringer af retstilstanden, herunder bestemmelsens strafbetingelser og strafniveau.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af straffelovens § 243, at den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Det foreslås, at der i straffelovens § 243 indsættes en henvisning til negativ social kontrol som eksempel på psykisk vold omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde. Der er alene tale om en sproglig præcisering af lovteksten, der har til formål at signalere, at negativ social kontrol må anses som kerneområdet for beskyttelsen.

Den sproglige præcisering af lovteksten har samtidig til formål at give mulighed for i bemærkningerne at præcisere bestemmelsens anvendelsesområde for så vidt angår den omfattede adfærd.

Med ændringen præciseres det således, at ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakter, der i kraft af deres indhold fastholder en person i et ægteskab eller en lignende samlivssituation med henvisning til forestillinger om ærbarhed og/eller familiens generelle status, eller som på anden vis har til formål at lægge pres på en person til at træffe eller undlade at træffe bestemte livsbeslutninger vedrørende f.eks. skilsmisse eller valg af (kommende) ægtefælle, partner, bopæl eller uddannelse, er udtryk for negativ social kontrol, der – afhængig af de nærmere omstændigheder – kan udgøre psykisk vold. Der vil i den forbindelse navnlig kunne lægges vægt på kontraktens indhold og de omstændigheder, hvorunder den er indgået. Ligeledes vil der f.eks. kunne lægges vægt på, om kontrakten faciliterer en magtposition for gerningsmanden i forhold til forurettede, om forurettede gennem kontrakten får frataget fornemmelsen af at bestemme over sig selv og sit eget liv, og om kontrakten påvirker forurettede til at gøre eller tåle noget, som ikke er udtryk for forurettedes frie

vilje, uanset at kontrakten ikke er juridisk bindende. Det bemærkes, at indgåelsen af en ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakt ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til at udgøre psykisk vold. Det afgørende vil være, at en sådan kontrakt faktisk og på en utilbørlig måde styrer den anden person ved f.eks. at fastholde personen i et forhold mod dennes vilje eller ved at formå personen til at træffe eller undlade at træffe en af de ovenfor nævnte livsbeslutninger.

Derimod vil udfærdigelsen og indgåelsen af en sådan kontrakt, hvis den efter sit indhold har til formål at styre en anden person, men hvor den (endnu) ikke har haft denne effekt, efter omstændighederne kunne straffes som forsøg på psykisk vold i medfør af straffelovens § 21. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis kontrakten lige er blevet lavet, og der derfor endnu ikke er tale om et handlemønster af en vis varighed.

Straffelovens § 243 omfatter i kraft af den almindelige medvirkensregel i straffelovens § 23 den, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til udøvelse af psykisk vold omfattet af bestemmelsen. Som eksempel herpå kan bl.a. nævnes religiøse forkyndere og andre personer, der må anses for at have en særlig autoritet i forhold til forurettede og dennes nærmeste, og som ved hjælp af f.eks. udarbejdelsen af en ægteskabs- og/eller skilsmissekontrakt medvirker til, at gerningsmanden over for forurettede udøver negativ social kontrol på en af de førnævnte måder. Det bemærkes i den forbindelse, at den pågældende skal have haft forsæt til at medvirke til den psykiske vold.

Det bemærkes desuden, at strafbar medvirken forudsætter en vis forbindelse mellem den konkrete handling og den psykiske vold, idet det dog ikke kræves, at den pågældende handling har været afgørende for udøvelsen af den psykiske vold.

Efter medvirkensordningen i straffelovens § 23 vil enhver, der i bestemmelsens forstand deltager i en forbrydelse ved tilskyndelse, råd eller dåd pådrage sig samme strafansvar som gerningsmanden. Efter straffelovens § 23, stk. 1, 2. pkt., tages der imidlertid hensyn til den enkeltes indsats, herunder graden af medvirken, som led i strafudmålingen. Dette indebærer, at straffen for religiøse forkyndere mv., der medvirker til udøvelse af psykisk vold omfattet af straffelovens § 243, efter en konkret vurdering vil kunne nedsættes i forhold til gerningsmandens straf, hvis førnævnte alene har ydet en mindre væsentlig bistand.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet nogen ændringer af retstilstanden, herunder bestemmelsens strafbetingelser og strafniveau.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af straffelovens § 260, stk. 2, at den, der tvinger nogen til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgelig gyldighed, kan straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 år.

Med den foreslåede ændring af straffelovens § 260, stk. 2, udvides bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte andet ægteskabslignende forhold og til at omfatte tvangsmæssig fastholdelse i et sådant ægteskab eller forhold omfattet af bestemmelsen.

Med indgåelse af et andet ægteskabslignende forhold vil skulle forstås en forbindelse mellem to mennesker, der indgås i henhold til regler, der gælder i en bestemt gruppe, og som indebærer, at parterne af denne gruppe vil blive anset for ægtefæller med tilhørende rettigheder og pligter over for hinanden. Reglerne kan både være skrevne og uskrevne og skal have taget stilling til spørgsmålet om ophævelse af det ægteskabslignende forhold. Denne betingelse vil også være opfyldt, hvis det følger af de pågældende regler, at forholdet ikke kan ophæves. Det vil derimod ikke være en betingelse, at indgåelsen af forholdet sker under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Ægteskabslignende forhold, der indgås i form af en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende uden tilstedeværelse af en religiøs autoritet, vil således også blive omfattet af bestemmelsen.

Derudover indebærer forslaget, at fastholdelse ved tvang i et ægteskab eller andet ægteskabslignende forhold, herunder forhold indgået som en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, skal straffes på samme måde, som tvang ved indgåelse af et ægteskab eller ved en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed straffes efter gældende ret.

Ved fastholdelse ved tvang forstås, at nogen ved de virkemidler, der fremgår af straffelovens § 260, stk. 1, eksempelvis vold eller trusler om vold, tvinges til at forblive i et forhold som omfattet af § 260, stk. 2, uanset et ønske om at forlade eller opløse dette.

Det vil således være en betingelse for at henføre fastholdelsen ved tvang under den skærpede strafferamme i straffelovens § 260, stk. 2, at forholdet er indgået som et ægteskab, ved en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, eller at der er tale om et andet ægteskabslignende forhold, som er indgået ved f.eks. et ritual, en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende. Det faktum, at forholdet over tid får en ægteskabslignende karakter, fordi man eksempelvis flytter sammen og får børn sammen, vil derimod ikke være tilstrækkeligt til at karakterisere forholdet som et ægteskabslignende forhold i bestemmelsens forstand. Fastholdelse ved tvang i et sådant forhold vil således fortsat skulle henføres under straffelovens § 260, stk. 1.

Med den foreslåede ordning er der ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i strafniveauet efter straffelovens § 260, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a vil gøre det strafbart at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold af en person under

18 år, at lade sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold eller, efter at være fyldt 18 år, frivilligt at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år. Der er tale om en nykriminalisering.

Kriminaliseringen vil gælde indgåelsen af alle religiøse vielser uden borgerlig gyldighed og andre ægteskabslignende forhold, hvor en eller begge de involverede parter er mindreårig, uanset at begge parter samtykker hertil.

Begrebet religiøs vielse vil skulle forstås i overensstemmelse med straffelovens § 260, stk. 2, det vil sige som en indstiftelse af et ægteskabslignende forhold under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Der kan i den forbindelse underskrives en form for ægteskabskontrakt, men dette vil ikke være en forudsætning for, at forholdet kan falde ind under bestemmelsen.

Begrebet ægteskabslignende forhold vil skulle forstås på samme måde som efter den foreslåede ændring til straffelovens § 260, stk. 2, der fremgår af lovforslagets § 1, nr. 4, det vil sige som en forbindelse mellem to mennesker, der indgås i henhold til regler, der gælder i en bestemt gruppe, og som indebærer, at parterne af denne gruppe vil blive anset for ægtefæller med tilhørende rettigheder og pligter over for hinanden. Reglerne kan både være skrevne og uskrevne og skal have taget stilling til spørgsmålet om ophævelse af det ægteskabslignende forhold. Denne betingelse vil også være opfyldt, hvis det følger af de pågældende regler, at forholdet ikke kan ophæves. Det vil derimod ikke være en betingelse, at indgåelsen af forholdet sker under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Ægteskabslignende forhold, der indgås i form af en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende uden tilstedeværelse af en religiøs autoritet, vil således også blive omfattet af bestemmelsen.

Med begrebet ”at forestå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold” vil skulle forstås, at en person forestår det ritual eller den handling, der gør, at ægteskabet i den pågældende gruppes øjne anses for indstiftet, eksempelvis ved at forestå en ægteskabsceremoni eller ved at udfærdige en ægteskabskontrakt. Det vil ikke være en betingelse, at der skal være et religiøst islæt i ritualen, og også sædvanebaserede ritualer vil således være omfattet. Det vil heller ikke være en betingelse at den person, der forestår ritualen, har nogen form for religiøs autoritet, og en slægtning, der udfærdiger en ægteskabskontrakt, vil således også være omfattet af bestemmelsen.

Det bemærkes, at en person med vielsesmyndighed også vil blive omfattet af bestemmelsen, hvis vedkommende forestår en vielse, der lever op til de øvrige gyldighedsbetingelser herfor, og som derfor ville have borgerlig gyldighed, men som ikke er gyldig på grund af parternes alder.

Det bemærkes endvidere, at overtrædelse af bestemmelsen vil kræve forsæt til alle dele af bestemmelsens indhold, herunder med hensyn til at der er tale om en religiøs vielse eller et andet ægteskabslignende forhold og til den pågældendes alder. Hvis en person eksempelvis har fremsendt

en skabelon til en ægteskabskontrakt uden at være klar over, at den ene af parterne var mindreårig, vil den pågældende således ikke kunne straffes efter bestemmelsen.

Bestemmelsens stk. 2, 1. led, vil finde anvendelse på forældre til børn og unge under 18 år. Det omfatter barnets og den unges juridiske forældre, dvs. de personer, der i retlig forstand har moderskab, faderskab eller medmoderskab til barnet, herunder adoptivforældre. Det er ikke afgørende, hvem der har forældremyndigheden. Bestemmelsen vil således også finde anvendelse på en forælder, som ikke har del i forældremyndigheden.

Med bestemmelsen kriminaliseres både aktive handlinger og passivitet i forhold til barnets indgåelse af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold.

Omfattet er i første række aktive handlinger såsom at aftale indgåelsen af den ægteskabslignende forbindelse på sit barns vegne eller at udøve social kontrol eller anden pression, der ikke er omfattet af reglerne om ulovlig tvang efter straffelovens § 260, for at få barnet til at indgå et sådant.

Forældre har imidlertid et særligt ansvar for at drage omsorg for deres børn. Passivitet i forhold til barnets indgåelse af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold vil derfor ligeledes være omfattet af bestemmelsen. En forælder, der har kendskab til, at barnet vil indgå et sådant, men som undlader at underrette de sociale myndigheder eller politiet, vil således også kunne straffes efter bestemmelsen.

Et eksempel vil kunne være en mor, der forholder sig passivt til, at hendes mand er ved at arrangere en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelse af et andet ægteskabslignende forhold for deres mindreårige barn, fordi der ligger en mere eller mindre udtalt forudsætning i familien om, at det er manden, der bestemmer i den slags spørgsmål. Det er af afgørende betydning for barnets tarv, at forældrene aktivt beskytter barnet mod familiemæssigt og socialt pres for at indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold, hvorfor en sådan situation også vil være omfattet af bestemmelsen. Sådanne omstændigheder vil dog kunne indgå som formildende omstændigheder ved vurderingen af straffens fastsættelse.

Overtrædelse af bestemmelsen vil forudsætte, at den pågældende har haft forsæt med hensyn til, at barnet indgår en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold, som omfattet af bestemmelsen.

I bestemmelsens stk. 2, 2. led, kriminaliseres det frivilligt at lade sig vie religiøst uden borgerlig gyldighed eller at indgå et ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, hvis man selv er over 18 år.

Om indgåelsen af en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold kan anses for ”frivillig” vil bero på, om personerne deltager af deres egen frie vilje. Frivillighed (og dermed også ufrivillighed) kan komme til udtryk ved ord og handling eller kan

fremgå af den konkrete situation og sammenhæng. Der vil i den forbindelse skulle foretages en konkret helhedsbedømmelse af samtlige omstændigheder i sagen. Retten vil således ved den konkrete vurdering, der skal foretages i det enkelte tilfælde, kunne tage højde for, om f.eks. passivitet er udtryk for frivillighed, eller at den pågældende selv er underlagt social kontrol eller udsat for pression.

Frivilligheden må vurderes objektivt ud fra oplysningerne om omstændighederne omkring indgåelsen af den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold, herunder personens ord og handlinger, og ikke ud fra personens indre overbevisning.

I den kontekst vil den pågældendes alder og livssituation kunne tages i betragtning. Er den pågældende eksempelvis lige fyldt 18 år, hjemmeboende og økonomisk afhængig af sine forældre og underlagt stort socialt pres, bør der ikke stilles strenge krav til, at den pågældende har sagt aktivt fra eller har rettet henvendelse til politiet eller de sociale myndigheder.

Er den pågældende imidlertid væsentligt ældre og/eller økonomisk uafhængig af sine forældre, vil man derimod kunne kræve at den pågældende aktivt siger fra, og der vil derfor i disse situationer være en klar formodning for, at indgåelsen var frivillig, medmindre den pågældende var udsat for ulovlig tvang som defineret i straffelovens § 260.

Det er alene selve indgåelsen af den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold, hvad enten denne sker ved et ritual, indgåelse af en mundtlig eller skriftlig ægteskabskontrakt eller lignende, der kriminaliseres. Det faktum, at et forhold over tid får karakter af et ægteskabslignende forhold, f.eks. fordi en mindreårig flytter sammen med sin kæreste og får børn, vil således ikke i sig selv være strafbart.

Det foreslås, at strafferammen for overtrædelse af forbuddet fastsættes til bødestraf og op til 2 års fængsel.

Fastsættelsen af straffen i den enkelte sag vil bero på domstolenes konkrete vurdering af alle sagens relevante omstændigheder. Domstolene vil i forbindelse med straffens fastsættelse bl.a. skulle tage højde for de mulige negative konsekvenser, indgåelsen af den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold har haft eller ville kunne få for barnet, om den pågældende aktivt har fremmet indgåelsen, eller om der alene har været udvist passivitet, og om gerningsmanden selv har været undertrykt eller udsat for pression. Straffen udmåles i overensstemmelse med principperne for udmåling af straffen for overtrædelser af straffeloven, som har en tilsvarende strafferamme, herunder navnlig ulovlig tvang efter straffelovens § 260.

I tilfælde, hvor én af parterne ved ulovlig tvang efter straffelovens § 260 tvinges til at indgå den religiøse vielse uden borgerlig gyldighed eller det andet ægteskabslignende forhold, vil der skulle straffes efter denne bestemmelse i stedet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvens af indsættelsen af § 2, stk. 1, nr. 6.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af indsættelsen af § 2, stk. 1, nr. 6.

Til nr. 3

Den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2, *stk. 1, nr. 6*, vil give politiet beføjelse til at nægte at udstede pas til en mindreårig dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at den pågældende vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Mistankekravet (»grund til at antage«) for at nægte at udstede pas til en mindreårig dansk statsborger eller til at inddrage et allerede udstedt pas er det samme som for de øvrige overtrædelser af paslovens § 2.

Det vil bero på et konkret skøn, der foretages af politiet, om der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til at opfylde mistankekravet. Politiets skøn vil kunne efterprøves af domstolene under en eventuel domstolsprøvelse, jf. pkt. 2.5.3.4.3 ovenfor.

Oplysninger, der i almindelighed kan antages at have betydning for, om en sådan situation foreligger, vil eksempelvis være, at det pågældende barn selv henvender sig til myndighederne for at få hjælp, eller at en lærer eller anden omsorgsperson for barnet henvender sig, fordi vedkommende har fået mistanke om, at barnet er i fare for at blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Der bør dog ligeledes ses på, om oplysningerne bestyrkes af familieforholdene, ligesom også andre typer af oplysninger kan være væsentlige.

I de tilfælde, hvor henvendelsen ikke kommer fra barnet selv, og hvor barnet er fyldt 10 år, bør barnet, så vidt det er muligt, inddrages i spørgsmålet. Den bevismæssige værdi af barnets egen opfattelse af situationen bør bl.a. afhænge af barnets alder og modenhed. Barnets egen anskuelse af situationen bør dog ikke som udgangspunkt tillægges afgørende vægt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 og 5

Efter paslovens § 2, stk. 2, skal politiet fastsætte en frist for inddragelsen eller nægtelsen af udstedelse af passet, der ikke kan overstige 1 år, for afgørelser efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5. Fristen kan forlænges med indtil 1 år ad gangen, jf. paslovens § 2, stk. 2, 2. pkt. Afgørelser efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, gælder dog kun, indtil barnet fylder 18 år, jf. paslovens § 2, stk. 2, 3. pkt.

Med forslaget til § 2, *stk. 2, 1. og 3. pkt.*, i pasloven fastsættes, at afgørelser truffet efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, skal behandles på samme måde som afgørelser truffet efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5.

Det forudsættes i den forbindelse, at fristen i første omgang som udgangspunkt vil blive fastsat til 1 år, henset til at det må anses for tvivlsomt, om den pågældendes forældres ønske om og vilje til at sende den pågældende til udlandet i strid med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, vil kunne ændres inden for en kortere tidsperiode. Ved en eventuel forlængelse af fristen kan der derimod være grund til at overveje at fastsætte en kortere frist. Dette vil afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen.

Det forudsættes i den forbindelse endvidere, at politiet af egen drift eller efter anmodning fra den, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget, genoptager en sag efter de almindelige forvaltningsretlige regler, hvis faktiske forhold af betydning for sagen ændrer sig væsentligt under virkningsperioden.

Fristen for politiets afgørelser om at nægte at udstede et pas eller inddrage et allerede udstedt pas regnes fra den dag, hvor afgørelsen er truffet.

Fristen kan maksimalt forlænges til barnet fylder 18 år, hvor barnet selv får rådighed over sit pas.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Politiet kan efter den nugældende § 2, stk. 3, i pasloven under særlige omstændigheder udstede provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 4 og 5.

Det følger af bemærkningerne til den nugældende § 2, stk. 3, i pasloven, at der med særlige omstændigheder forstås konkrete hensyn, der taler med afgørende vægt for at tillade den pågældende at foretage en specifik rejse.

Den foreslåede ændring af paslovens § 2, stk. 3, udvider adgangen til at udstede provisoriske pas efter denne bestemmelse til også at dække personer, over for hvem der er truffet afgørelse om at nægte at udstede pas eller inddrage et allerede udstedt pas efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 6.

»Særlige omstændigheder« vil skulle fortolkes på samme måde som i de situationer, hvor det provisoriske pas udstedes i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 5. Barnet vil således i videst muligt omfang skulle have mulighed for at fortsætte sin normale dagligdag.

»Særlige omstændigheder«, efter hvilke der kan udstedes et provisorisk pas i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, falder således i denne type sager i to kategorier: Rejser, hvor der ikke er en konkret risiko for, at barnet vil blive sendt til udlandet i strid med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, og rejser hvor der er en sådan risiko, men hvor tungtvejende hensyn alligevel tilsiger, at barnet bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet.

Eksempler på rejser, hvor der generelt ikke vil være en risiko for, at barnet vil blive sendt til udlandet for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil blandt andet være lejrskoler, sportslejre og studieture. I den situation vil udgangspunktet være, at der skal udstedes et provisorisk pas. Hvis den konkrete situation tilsiger det, vil det provisoriske pas i den situation kunne overdrages af politiet til barnet selv eller til en lærer eller en lignende omsorgsperson.

Der vil dog også være tilfælde, hvor der er en risiko for at barnet vil blive sendt til for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, men hvor tungtvejende – eksempelvis familiemæssige – hensyn tilsiger, at der alligevel skal udstedes et provisorisk pas. I den situation vil det bero på en konkret vurdering, om der skal udstedes et provisorisk pas.

Eksemplerne ovenfor er ikke udtryk for en udtømmende opremsning af tilfælde, hvor konkrete hensyn kan tale for at tillade barnet at foretage en specifik rejse, og hvor det derfor vil være berettiget at udstede et provisorisk pas til brug for rejsen.

Det forudsættes, at forældremyndighedsindehavere for det barn, over for hvem der er truffet afgørelse om at nægte udstedelse af pas, eller hvis pas er inddraget, selv skal søge tilladelse til at få udstedt et provisorisk pas, og at den pågældende i den forbindelse skal dokumentere, at betingelserne herfor er opfyldt. Som eksempel på sådan dokumentation kan nævnes en erklæring fra en læge om alvorlig sygdom hos et nært familiemedlem eller en erklæring fra den pågældendes skole om, at barnet skal på lejrskole.

De almindelige regler i pasbekendtgørelsen om udstedelse af provisorisk pas vil også gælde for udstedelse af provisorisk pas efter den foreslåede bestemmelse. Det indebærer bl.a., at det provisoriske pas kun vil blive givet for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed,

jf. pasbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Dog vil udstedelsen af provisorisk pas ske vederlagsfrit, jf. lovforslagets § 2, nr. 8.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Spørgsmål om ophævelse af en af politiet truffet afgørelse om at nægte pasudstedelse eller inddrage et allerede udstedt pas kan kræves forelagt retten af forældremyndighedsindehavere for det barn, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget, jf. paslovens § 2, stk. 4. Politiet skal i så fald uden unødigt ophold indbringe begæringen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets bestemmelser skal opretholdes eller ophæves.

På samme måde vil afgørelser om at nægte udstedelse af pas eller inddrage et allerede udstedt pas efter den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, kunne indbringes for domstolene.

Med den foreslåede ændring af § 2, *stk. 5, 3. pkt.*, i pasloven fastsættes, at spørgsmål om ophævelse af en af politiet truffet afgørelse om at nægte at udstede pas eller inddrage et allerede udstedt pas efter den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1, nr. 6, skal indbringes for den ret, der er nævnt i retsplejelovens § 698. Ved behandlingen af sådanne sager finder reglerne i retsplejelovens 4. bog om strafferetsplejen anvendelse med de fornødne lempelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Med forslaget til § 4 a, *stk. 6, 3. pkt.*, i pasloven fastsættes, at der udstedes nyt pas uden betaling, når der i medfør af paslovens § 2, stk. 3, udstedes et provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, som foreslås indsat med lovforslaget § 2, nr. 3.

Til § 3

Til nr. 1

Efter udlændingelovens § 9, stk. 23, kan opholdstilladelse efter § 9, stk. 1, nr. 2 (børnesammenføring), medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, ikke gives, såfremt den i Danmark fastboende person eller dennes ægtefælle eller samlever inden for en periode på 10 år inden tidspunktet for afgørelsen for et eller flere forhold begået mod et eller flere mindreårige børn ved endelig dom er idømt betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, for

overtrædelse af straffelovens § 210, stk. 1 eller 3, jf. stk. 1, §§ 213, 215, 216, 218, 219, 222, 223, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216, 218, 219, 222, 223 eller § 224, stk. 1, §§ 226, 232, § 233, stk. 1 og 2, §§ 233 a, 235, 237, 243-246, 250, 260, 261, § 262 a, stk. 2, eller § 266.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 9, nr. 23, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 260 a om forbud mod religiøse vielser af mindreårige mv., som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Ændringen vil betyde, at herboende personer, der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, som udgangspunkt ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark i 10 år.

Det vil også betyde, at herboende personer, der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf for at have ladet et eller flere af sine børn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold, som udgangspunkt ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark i 10 år.

Endelig vil det betyde, at herboende personer, der efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf for efter at være fyldt 18 år frivilligt at have indgået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år, som udgangspunkt ikke vil kunne få familiesammenført egne eller en ægtefælles eller samlevers børn til Danmark i 10 år.

Det samme gælder, hvis den pågældende idømmes en anden strafferetlig retsfølge for at have overtrådt den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a og ville være idømt frihedsstraf, hvis ikke der var idømt en anden strafferetlig retsfølge.

Ændringen vil navnlig finde anvendelse i de tilfælde, hvor den pågældende er udlænding og ikke er udvist i forbindelse med dommen, eller hvor den pågældende er dansk statsborger og har en udenlandsk ægtefælle, der ønsker at få sit eller sine udenlandske børn til Danmark.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter udlændingelovens § 9 f, stk. 5, er forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, betinget af bl.a., at udlændingen inden 6 måneder efter meddelelse af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-minus-niveau og danske samfundsforhold.

Prøven betegnes samlet indvandringsprøven og er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 181 af 26. februar 2013 om indvandringsprøven. Indvandringsprøven består af henholdsvis en prøve i dansk på A1-minus-niveau (sprogprøve) og en prøve i viden om Danmark og det danske samfund (vidensprøve).

Det foreslås, at udlændingelovens § 9 f, stk. 5, 1. pkt., ændres, så niveauet for indvandringsprøvens sprogprøve hæves fra A1-minus til A1.

Forslaget vil indebære, at den første forlængelse af en opholdstilladelse som religiøs forkynder efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, er betinget af, at udlændingen inden 6 måneder efter den oprindelige meddelelse af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-niveau og danske samfundsforhold (indvandringsprøven).

Endvidere foreslås det, at henvisningen til bekendtgørelse nr. 981 af 28. juni 2016 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. udgår af udlændingelovens § 9 f, stk. 5.

Henvisningen er misvisende, idet indvandringsprøven, herunder sprogprøven, ikke er reguleret i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. I stedet reguleres indvandringsprøven nærmere i bekendtgørelse udstedt i medfør af udlændingelovens § 9 f, stk. 5, 2. pkt.

Der er således alene tale om en teknisk rettelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter udlændingelovens § 11, stk. 2, forlænges en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt med mulighed for varigt ophold efter ansøgning, medmindre der er grundlag for at inddrage opholdstilladelsen efter § 19. Udlændingestyrelsen træffer af egen drift afgørelse om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt med henblik på midlertidigt ophold efter § 7 og § 8, stk. 1 og 2, hvis grundlaget fortsat er til stede.

Med den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 11, stk. 2, 3. pkt., vil det fremgå af bestemmelsen, at § 19, stk. 7 og 8, finder anvendelse ved afgørelse om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, som følge af familiemæssig tilknytning til en udlænding, der er meddelt opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2.

Ændringen vil betyde, at der fremover ikke kun i forbindelse med en afgørelse om inddragelse af en opholdstilladelse, der er meddelt en ægtefællefællesammenført til en herboende flygtning, men også i forbindelse med en afgørelse om forlængelse af opholdstilladelsen, skal tages hensyn til, om samlivet er ophævet og opholdsgrundlaget dermed ikke længere er til stede, fordi udlændingen eller

udlændingens barn har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. her i landet, eller fordi udlændingens ægtefælle er afgået ved døden.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter udlændingelovens § 19, stk. 6, 1. pkt., kan en tidsbegrænset eller tidsubegrænset opholdstilladelse som religiøs forkynder m.v. efter § 9 f, stk. 1, inddrages, såfremt udlændingen ved endelig dom er idømt straf for overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller straffelovens §§ 136, 266, 266 a eller 266 b.

Det følger af udlændingelovens § 19 a, stk. 2, at udlændingelovens § 26, stk. 1, finder anvendelse ved inddragelse af en opholdstilladelse efter bl.a. udlændingelovens § 9 f, stk. 1.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 1, skal der ved afgørelse om udvisning efter udlændingelovens §§ 25 a-25 c tages hensyn til, om udvisningen må antages at virke særlig belastende, bl.a. på grund af udlændingens tilknytning til det danske samfund og udlændingens personlige forhold i øvrigt.

Udlændingelovens § 19, stk. 6, 1. pkt., har et meget begrænset anvendelsesområde, da der efter udlændingelovens § 25 c og § 32, stk. 4, nr. 2, er adgang til at udvise med indrejseforbud i 4 år, hvis en udlænding med opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, idømmes straf efter de nævnte bestemmelser i straffeloven, jf. nærmere pkt. 2.7.

Bestemmelsen vil dog kunne få betydning i tilfælde, hvor hensynene i § 26, stk. 1, betyder, at det vil være uproportionalt at udvise den pågældende udlænding med indrejseforbud, men hvor det ikke vil være uproportionalt at inddrage opholdstilladelsen efter § 19, stk. 6, jf. § 19 a, stk. 2, og § 26, stk. 1.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 19, stk. 6, 1. pkt., således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 243, som foreslås præciseret med lovforslagets § 1, nr. 3, og straffelovens § 260 a, som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Ændringen vil betyde f.eks., at en opholdstilladelse – herunder en tidsubegrænset opholdstilladelse – meddelt en religiøs forkynder m.fl. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil kunne inddrages, bl.a. hvis den pågældende dømmes for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, ved gennem en ægteskabs- eller skilsmissekontrakt at have fastholdt nogen i et ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status.

Ændringen vil også betyde f.eks., at en opholdstilladelse – herunder en tidsubegrænset opholdstilladelse – meddelt en religiøs forkynder m.fl. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil

kunne inddrages, bl.a. hvis den pågældende dømmes for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed.

Anvendelsen vil som i dag være begrænset til tilfælde, hvor udlændingen ikke udvises efter udlændingelovens § 25 c, fordi hensynene i § 26, stk. 1, betyder, at det vil være uproportionalt at udvise den pågældende udlænding med indrejseforbud, men hvor det ikke vil være uproportionalt at inddrage opholdstilladelsen efter § 19, stk. 6, jf. § 19 a, stk. 2, og § 26, stk. 1.

Ændringen skal således ses i sammenhæng med lovforslagets § 3, nr. 7.

Til nr. 5

Efter udlændingeloven kan udlændinge udvises, hvis de idømmes ubetinget frihedsstraf for nærmere bestemte overtrædelser af navnlig straffeloven. Det gælder uanset frihedsstraffens længde og varigheden af udlændingens ophold i Danmark, jf. udlændingelovens § 22, nr. 4-9, § 23, nr. 1, og § 24, nr. 1.

Det følger således af udlændingelovens § 22, nr. 6, at en udlænding kan udvises, hvis udlændingen efter bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller efter straffelovens § 119, stk. 1 og 2 og stk. 3, 2. pkt., jf. 1. pkt., § 123, § 136, § 180, § 181, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 193, stk. 1, § 208, stk. 1, § 210, stk. 1 og 3, jf. stk. 1, § 215, § 216, § 222, § 225, jf. §§ 216 og 222, § 226, § 235, § 237, §§ 243-246, § 250, § 252, stk. 1 og 2, § 261, stk. 2, § 262 a, § 276, jf. § 286, § 276 a, jf. § 286, §§ 278-283, jf. § 286, § 279, jf. § 285, hvis forholdet angår socialt bedrageri, § 288, § 289, § 289 a, § 290, stk. 2, § 291, stk. 1, jf. stk. 4, eller § 291, stk. 2, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Det foreslås at udvide udlændingelovens § 22, nr. 6, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 260 a, der foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Ændringen vil betyde, at en udlænding – uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet – vil kunne udvises, hvis den pågældende idømmes ubetinget frihedsstraf for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold af en person under 18 år, for at have ladet sit mindreårige barn indgå et sådant forhold eller for frivilligt at have indgået et sådant forhold med en person under 18 år, hvor den pågældende selv er over 18 år. Tilsvarende gælder, hvis den pågældende idømmes en anden strafferetlig retsfølge for at have overtrådt en eller flere af bestemmelserne og ville være idømt ubetinget frihedsstraf, hvis ikke der var idømt en anden strafferetlig retsfølge

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, vil en udlænding skulle udvises efter §§ 22-24 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

For udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, vil udvisning dog skulle ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter udlændingeloven kan udlændinge udvises, hvis de idømmes ubetinget frihedsstraf for nærmere bestemte overtrædelser af navnlig straffeloven. Det gælder uanset frihedsstraffens længde og varigheden af udlændingens ophold i Danmark, jf. udlændingelovens § 22, nr. 4-9, § 23, nr. 1, og § 24, nr. 1.

Det følger således af udlændingelovens § 22, nr. 7, at en udlænding kan udvises, hvis udlændingen efter straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Det foreslås at udvide udlændingelovens § 22, nr. 7, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte indgåelsen af andet ægteskabslignende forhold og fastholdelse i et ægteskab eller forhold som omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 260, stk. 2, der med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås ændret.

Ændringen vil betyde, at en udlænding – uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet – vil kunne udvises, hvis den pågældende idømmes ubetinget frihedsstraf for tvangsmæssigt at have fastholdt en anden person i et ægteskab mod dennes ønske, uanset om forholdet er indgået som en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller som et andet ægteskabslignende forhold. Endvidere vil der kunne udvises uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet, hvis udlændingen dømmes for at have tvunget nogen til at indgå et andet ægteskabslignende forhold end forhold indgået ved en religiøs vielse. Som nævnt i pkt. 2.2.2 og 2.7.2 omfatter de gældende bestemmelser i straffelovens § 260, stk. 2, og udlændingelovens § 22, nr. 7, tvang til indgåelse af ægteskab og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, men ikke tvang til indgåelse af andre ægteskabslignende forhold.

Udlændingen vil i disse tilfælde også kunne udvises, hvis den pågældende idømmes en anden strafferetlig retsfølge for at have overtrådt en eller flere af bestemmelserne og ville være idømt ubetinget frihedsstraf, hvis ikke der var idømt en anden strafferetlig retsfølge.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, vil en udlænding skulle udvises efter §§ 22-24 og 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

For udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, vil udvisning dog skulle ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter udlændingelovens § 25 c kan en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 f uden for de i §§ 22-24 nævnte tilfælde udvises, hvis udlændingen er dømt for overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller straffelovens §§ 136, 266, 266 a eller 266 b.

Bestemmelsen finder anvendelse i de tilfælde, hvor en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, der omfatter bl.a. religiøse forkyndere, er dømt for at overtræde en eller flere af de straffelovsbestemmelser, der er nævnt i bestemmelsen, f.eks. straffelovens § 136, men hvor der ikke er udvist efter udlændingelovens §§ 22-24 som følge af straffens længde eller karakter. Det kan f.eks. være i et tilfælde, hvor en religiøs forkynder alene er idømt bødestraf for at have overtrådt straffelovens § 136. Der vil i sådanne tilfælde kunne udvises efter udlændingelovens § 25 c.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 1, skal der ved afgørelse om udvisning efter bl.a. udlændingelovens § 25 c tages hensyn til, om udvisningen må antages at virke særlig belastende, bl.a. på grund af udlændingens tilknytning til det danske samfund og udlændingens personlige forhold i øvrigt.

Der foreslås at skærpe udlændingelovens § 25 c, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte straffelovens § 243, som foreslås præciseret med lovforslagets § 1, nr. 3, og straffelovens § 260 a, som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 5.

Det vil betyde f.eks., at en udlænding med opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, der ikke vil kunne udvises efter udlændingelovens §§ 22-24, fordi der alene er idømt en betinget straf eller en bødestraf, vil kunne udvises, hvis den pågældende dømmes for at have udøvet psykisk vold, herunder negativ social kontrol, ved gennem en ægteskabs- eller skilsmissekontrakt at have fastholdt nogen i et ægteskabslignende forhold, herunder et forhold indgået ved religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, med henvisning til forestillinger om ærbarhed eller familiens generelle status.

Det vil også betyde f.eks., at en udlænding med opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, der ikke vil kunne udvises efter udlændingelovens §§ 22-24, fordi der alene er idømt en betinget straf eller en bødestraf, vil kunne udvises bl.a., hvis den pågældende dømmes for at have forestået en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Efter udlændingelovens § 39, stk. 5, kan udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, nægtes, hvis ansøgeren flere gange inden for de seneste år har fået udstedt ny rejselegitimation, i anledning af at rejselegitimationen er bortkommet, eller hvis det skønnes nødvendigt at hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige orden eller statens omdømme, jf. dog stk. 6.

Det er i dag ikke muligt i andre situation at nægte udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 39 indsættes et nyt *stk.* 7, hvorefter udstedelse af særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, kan nægtes, når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.

Det tilsigtes med bestemmelsen, at Udlændingestyrelsen skal kunne nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding efter tilsvarende betingelser, der gælder for nægtelse af udstedelse af pas til mindreårige danske statsborgere i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, og som vil skulle gælde for nægtelse af udstedelse af pas til mindreårige danske statsborgere i medfør af den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Det betyder, at mistankekravet (»grund til at antage«) for at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, når der er grund til at antage, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil være det samme som for nægtelse af udstedelse af pas til en mindreårig dansk statsborger.

Det vil bero på et konkret skøn, der foretages af Udlændingestyrelsen, om der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til at opfylde mistankekravet.

Oplysninger, der i almindelighed kan antages at have betydning for, om en sådan situation foreligger, som giver grund til at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, vil eksempelvis være, at den pågældende mindreårige udlænding selv henvender sig til

myndighederne for at få hjælp, eller at en lærer eller anden omsorgsperson for den mindreårige udlænding henvender sig, fordi vedkommende har fået mistanke om, at den pågældende er i fare for at blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold. Der bør dog ligeledes ses på, om oplysningerne bestyrkes af familieforholdene, ligesom også andre typer af oplysninger kan være væsentlige.

I de tilfælde, hvor henvendelsen ikke kommer fra den mindreårige udlænding selv, bør den mindreårige udlænding, så vidt det er muligt, inddrages i spørgsmålet. Den bevismæssige værdi af den mindreårige udlændings egen opfattelse af situationen bør bl.a. afhænge af udlændingens alder og modenhed. Den mindreårige udlændings egen anskuelse af situationen bør dog ikke som udgangspunkt tillægges afgørende vægt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Med forslaget til den nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 9, fastsættes, at Udlændingestyrelsen ved afgørelser truffet efter den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 7, i hvert enkelt tilfælde skal fastsætte en frist for varigheden af afgørelsen på maksimalt 1 år, dog således at fristen kan forlænges med op til 1 år ad gangen, hvis betingelserne i den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 7, fortsat er opfyldt. Fristen kan dog maksimalt forlænges, til barnet fylder 18 år. Den mindreårige udlænding vil i den periode, der er fastsat af Udlændingestyrelsen ikke kunne få udstedt ny rejselegitimation, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Det forudsættes i den forbindelse, at fristen i første omgang som udgangspunkt vil blive fastsat til 1 år, henset til at det må anses for tvivlsomt, om forældrenes ønske om og vilje til at sende den mindreårige udlænding til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, vil kunne ændres inden for en kortere tidsperiode. Ved en eventuel forlængelse af fristen kan der derimod være grund til at overveje at fastsætte en kortere frist. Dette vil afhænge af de konkrete omstændigheder.

Det forudsættes i den forbindelse endvidere, at Udlændingestyrelsen af egen drift eller efter anmodning fra forældremyndighedsindehavere for den, hvis særlige rejselegitimation er nægtet udstedt, genoptager en sag efter de almindelige forvaltningsretlige regler, hvis faktiske forhold af betydning for sagen ændrer sig væsentligt i virkningsperioden.

Udlændingestyrelsens afgørelse om at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding vil have virkning fra den dag, hvor afgørelsen er truffet.

En afgørelse om at nægte at udstede særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding kan gribe ind i bl.a. den pågældendes ret til respekt for privat- og familieliv eller uddannelse, samt i den pågældendes ret til fri bevægelighed efter EU-retten. Hertil kommer, at sigtet med lovforslaget er at varetage barnets tarv ved at skærme det mod at blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, hvilket tilsiger, at loven anvendes så skånsomt som muligt over for den mindreårige udlænding. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det derfor afgørende, at der skal være mulighed for konkret at dispensere fra en sådan afgørelse.

Udlændingestyrelsen vil derfor efter den foreslåede nye bestemmelse i udlændingelovens § 39, stk. 9, 4. pkt., under særlige omstændigheder kunne udstede rejselegitimation til en mindreårig udlænding med henblik på at foretage en specifik rejse ud af landet.

»Særlige omstændigheder« forstås på samme måde som i de situationer, hvor politiet kan udstede provisorisk pas til et mindreårigt dansk barn i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 5, og efter den foreslåede nye bestemmelse i paslovens § 2, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 3. Den mindreårige udlænding vil således i videst muligt omfang skulle have mulighed for at fortsætte sin normale dagligdag.

»Særlige omstændigheder« falder i denne type sager i to kategorier: rejser, hvor der ikke er en konkret risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet i strid med bestemmelsen i straffelovens § 215 a, eller i strid med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 260 a, og rejser hvor der er en risiko, men hvor tungtvejende hensyn alligevel tilsiger, at den mindreårige udlænding bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet.

Eksempler på rejser, hvor der generelt ikke vil være en risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den pågældendes sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, er blandt andet lejrskoler, sportslejre og studieture.

Hvis den konkrete situation tilsiger det, vil den midlertidige rejselegitimation i den situation kunne overdrages af Udlændingestyrelsen til den mindreårige udlænding selv eller til en lærer eller en lignende omsorgsperson.

Der vil dog også være tilfælde, hvor der er en risiko for, at den mindreårige udlænding vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for der at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, men hvor tungtvejende – eksempelvis familiemæssige – hensyn tilsiger, at der alligevel skal udstedes rejselegitimation. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet,

hvis der opstår dødsfald eller alvorlig sygdom hos et nærtstående familiemedlem i udlandet. Om der i denne situation skal udstedes rejselegitimation, vil bero på en konkret afvejning.

Eksemplerne ovenfor er ikke udtryk for en udtømmende opremsning af tilfælde, hvor konkrete hensyn kan tale for at tillade den mindreårige udlænding at foretage en specifik rejse, og hvor det derfor vil være berettiget at udstede rejselegitimation til brug for rejsen.

Det forudsættes, at forældremyndighedsindehavere for den mindreårige udlænding, over for hvem der er truffet afgørelse om at nægte udstedelse af rejselegitimation, selv skal søge om udstedelse af rejselegitimation under henvisning til særlige omstændigheder, og at pågældende i den forbindelse skal dokumentere, at betingelserne herfor er opfyldt. Som eksempel på sådan dokumentation kan nævnes en erklæring fra en læge om alvorlig sygdom hos et nært familiemedlem eller en erklæring fra den mindreårige udlændings skole om, at den mindreårige udlænding skal på lejrskole.

Det bemærkes, at rejselegitimation udstedt som følge af særlige omstændigheder alene vil skulle udstedes for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, og alene vil skulle være gyldigt for rejse til de lande, som udlændingen planlægger at transitere og opholde sig i. Rejselegitimationen skal afleveres efter benyttelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter udlændingeloven påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 4 og 6, og § 53 a.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 4, kan Udlændingestyrelsens afgørelser om spærring af dansk udstedt rejselegitimation i Det Centrale Pasregister i medfør af § 39, stk. 8 og 9, ikke påklages.

Det foreslås i § 46 a, stk. 6, nr. 4, at ændre § 39, stk. 8 og 9 til § 39, stk. 10 og 11, således at Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 39, stk. 10 og 11, ikke vil kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 3, nr. 8, hvorved det foreslås at indsætte et nyt stk. 7, og lovforslagets § 3, nr. 9, foreslås at indsætte et nyt stk. 9. Der er således alene tale om en konsekvensrettelse som følge af, at der foreslås indsat to nye stykker i udlændingelovens § 39.

Til § 4

Det foreslås i § 4, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. marts 2021, jf. dog stk. 2.

Det følger af straffelovens § 3, at spørgsmålet om straf for handlinger, som er foretaget før lovens ikrafttræden, efter lovens ikrafttræden skal afgøres efter de nye regler, men at afgørelsen dog ikke må blive strengere end efter de tidligere regler.

De foreslåede strafskærpelser får derfor virkning for forhold begået efter lovens ikrafttræden. Som konsekvens heraf vil skærpelsen af udvisningsreglerne tilsvarende få virkning for forhold begået efter lovens ikrafttræden.

Særligt for så vidt angår udøvelse af psykisk vold, herunder gennem ægteskabs- og skilsmissekontrakter, der er begået før lovens ikrafttræden, bemærkes det, at sådanne forhold vil skulle bedømmes efter den på gerningstidspunktet gældende bestemmelse i straffelovens § 243 samt forarbejderne hertil. De med lovforslaget foreslåede præciseringer af henholdsvis bestemmelsens ordlyd og bemærkninger vil således ikke med tilbagevirkende kraft kunne tillægges betydning for domstolenes vurdering af, om en given adfærd udgør strafbar psykisk vold eller medvirken hertil.

Det foreslås i § 4, stk. 2, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 3, nr. 2.

Det vil betyde, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af den foreslåede skærpede indvandringsprøve.

Det skyldes, at ændringen forudsætter tilpasning af IT-systemet, som indvandringsprøven afvikles på.

Det skønnes, at disse tilpasninger kan ske, så den skærpede indvandringsprøve vil kunne sættes i kraft ca. seks måneder efter lovforslagets vedtagelse.

Det foreslås i § 4, stk. 3, at udlændingelovens § 9 f, stk. 5, 1. pkt., som ændret ved lovens § 3, nr. 2, ikke finder anvendelse for udlændinge, der inden bestemmelsens ikrafttræden er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, og at de hidtil gældende regler anvendes for sådanne udlændinge.

Det vil betyde, at den skærpede indvandringsprøve kun vil gælde for udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, efter at den foreslåede skærpelse er sat i kraft.

Forslaget vil indebære, at alle religiøse forkyndere m.fl. har mindst 6 måneder til at forberede sig til den indvandringsprøven, den pågældende vil skulle bestå.

Religiøse forkyndere m.fl., der allerede er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, ved lovens ikrafttræden, vil være omfattet af de hidtil gældende regler, herunder evt. krav om beståelse af den nuværende indvandringsprøve som betingelse for den første forlængelse.

Da der ikke er mulighed for fristforlængelse til at aflægge indvandringsprøven, vil den nuværende indvandringsprøve blive udfaset efter den sidste prøveafholdelse, der finder sted i de første 6 måneder efter ikrafttræden af den skærpede indvandringsprøve.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Loven vil ikke gælde for Færøerne og Grønland. Færøerne har således pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov.

Lovforslagets §§ 2 og 3 vil dog helt eller delvis kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland ved kongelig anordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019, som ændret senest ved lov nr. 968 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

§ 94. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. For overtrædelse af § 245 a, § 246, jf. § 245 a, § 260, stk. 2, og § 262 a, stk. 2, over for en person under 18 år eller af § 232 over for et barn under 15 år regnes forældelsesfristen dog tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Det samme gælder overtrædelse af §§ 244, 245 og 246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år. For overtrædelse af § 243, § 244, stk. 2, § 245 og § 246, jf. § 245, over for en person under 18 år regnes forældelsesfristen tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til den forurettedes husstand. Hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt.

Stk. 5-6. ---

§ 136. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Den, der som led i religiøs oplæring

1. I § 94, *stk. 4, 1. pkt.*, indsættes efter »§ 260, stk. 2,«: »§ 260 a,«.

2. I § 136, *stk. 3*, ændres »244-246,« til: »243-

Gældende formulering

udtrykkeligt billiger handlinger, som er omfattet af denne lovs §§ 114-114 j, 208, 210, 216, 222, 223 og 225, jf. §§ 216, 222 og 223, §§ 237, 244-246, 260 og 261, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 243. Den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 260. ---

Stk. 2. Tvinges nogen til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.

Stk. 3. ---

Lovforslaget

246,« og »260« ændres til: »260, 260 a«.

3. I § 243 indsættes efter »anden,«: »herunder ved udøvelse af negativ social kontrol,«.

4. I § 260, *stk. 2*, indsættes efter »gyldighed«: »eller til at indgå andet ægteskabslignende forhold, eller fastholdes nogen ved tvang i et sådant ægteskab eller forhold«.

5. Efter § 260 indsættes:

»**§ 260 a.** Den som forestår en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som lader sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, og den som efter at være fyldt 18 år frivilligt indgår i en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold med en person under 18 år.«

I lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som senest ændret ved lov nr. 167 af 29. februar 2020, foretages følgende ændringer:

§ 2. Politiet kan nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas i følgende tilfælde:

- 1) når der er rejst sigtelse mod den pågældende for et strafbart forhold, som kan antages at medføre frihedsstraf, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at han vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet,
- 2) når den pågældende er idømt frihedsstraf, som ikke er afsonet, eller er pålagt bødestraf eller konfiskation, som ikke er erlagt, eller for hvilken sikkerhed ikke foreligger, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at han vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet,
- 3) når den pågældendes udrejse ville stride imod bestemmelser i lovgivningen, der har til formål at sikre en persons tilstedeværelse her i landet, indtil han har opfyldt ham påhvilende forpligtelser over for det offentlige eller over for private,
- 4) når der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, eller

1. I § 2, stk. 1, nr. 4, udgår »eller«.

2. I § 2, stk. 1, nr. 5, ændres »fare.« til: »fare, eller«.

3. I § 2, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) når der er grund til at antage, at det pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.«

5) når der er grund til at antage, at det pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare.

Stk. 2. Politiet skal fastsætte en frist, der ikke kan overstige 3 år, for afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 4, og en frist, der ikke kan overstige 1 år, for afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 5. Fristen kan i begge tilfælde forlænges med indtil 1 år ad gangen. Dog kan afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 5, kun gælde, indtil barnet fylder 18 år.

Stk. 3. Politiet kan under særlige omstændigheder udstede provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter stk. 1, nr. 4 og 5.

Stk. 4. ---

Stk. 5. I de i stk. 1, nr. 1, omhandlede tilfælde indbringes begæringen for den ret, som har kompetence til at træffe beslutning om fængsling i medfør af retsplejelovens § 694. I de i stk. 1, nr. 2, omhandlede tilfælde indbringes begæringen for den ret, som har afsagt dom i straffesagen i første instans. I de i stk. 1, nr. 3-5, omhandlede tilfælde indbringes begæringen for den ret, der er nævnt i retsplejelovens § 698. Ved sagens behandling finder reglerne i retsplejelovens 4. bog i øvrigt anvendelse med de fornødne lempelser

§ 4 a. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Stk. 1-5 gælder også ved ombytning af pas, udstedelse af ekstra pas og udstedelse af nyt pas i gyldighedsperioden. Dog udstedes nyt pas uden betaling, hvis et pas på grund af forhold, der må tilregnes den pasudstedende myndighed, lider af væsentlige mangler. Ligeledes udstedes nyt pas uden betaling, når der i medfør af § 2, stk. 3, udstedes et

4. I § 2, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »nr. 5«: »og 6«.

5. I § 2, *stk. 2, 3. pkt.*, indsættes efter »nr. 5«: »og 6«.

6. I § 2, *stk. 3*, ændres »nr. 4 og 5« til: »nr. 4-6«.

7. I § 2, *stk. 5, 3. pkt.*, ændres »nr. 3-5« til: »nr. 3-6«.

8. I § 4 a, *stk. 6, 3. pkt.*, indsættes efter »nr. 5«: »og 6«.

provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 5.

§ 3

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret senest ved lov nr. 1003 af 27. juni 2020, foretages følgende ændringer:

§ 9. ---

Stk. 2-22. ---

Stk. 23. Opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 2, kan, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, ikke gives, såfremt den i Danmark fastboende person eller dennes ægtefælle eller samlever inden for en periode på 10 år inden tidspunktet for afgørelsen for et eller flere forhold begået mod et eller flere mindreårige børn ved endelig dom er idømt betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, for overtrædelse af straffelovens § 210, stk. 1 eller 3, jf. stk. 1, §§ 213, 215, 216, 218, 219, 222, 223, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216, 218, 219, 222, 223 eller § 224, stk. 1, §§ 226, 232, § 233, stk. 1 og 2, §§ 233 a, 235, 237, 243-246, 250, 260, 261, § 262 a, stk. 2, eller § 266.

Stk. 24-43. ---

§ 9 f. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Forlængelse af opholdstilladelse efter stk. 1 skal betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk

1. I § 9, *stk. 23*, ændres »260« til: » 260, 260 a«.

2. I § 9 f, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »A1-minus-niveau, jf. bekendtgørelse nr. 981 af 28. juni 2016 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. og danske samfundsforhold«

Gældende formulering

på A1-minus-niveau, jf. bekendtgørelse nr. 981 af 28. juni 2016 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., og danske samfundsforhold. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om prøven, herunder regler om, hvornår prøven anses for bestået, frist for aflæggelse og beståelse af prøven, om udpegning af prøveafholdere, betingelser for at deltage i prøven, opkrævning af gebyr for at deltage i prøven, klagefrister og prøvens indhold og gennemførelse m.v.

Stk. 6-10. ---

§ 11. ---

Stk. 2. En tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt med mulighed for varigt ophold forlænges efter ansøgning, medmindre der er grundlag for at inddrage opholdstilladelsen efter § 19. Udlændingestyrelsen træffer af egen drift afgørelse om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt med henblik på midlertidigt ophold efter § 7 og § 8, stk. 1 og 2, hvis grundlaget fortsat er til stede.

Stk. 3-19. ---

§ 19. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. En tidsbegrænset eller tidsubegrænset opholdstilladelse efter § 9 f kan inddrages, såfremt udlændingen ved endelig dom er idømt straf for overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller straffelovens §§ 136, 266, 266 a eller 266 b. Til brug for Udlændingestyrelsens afgørelse om inddragelse efter 1. pkt. kan politiet uden udlændingens samtykke videregive oplysninger til Udlændingestyrelsen om, at en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 f ved endelig dom er idømt straf for

Lovforslaget

til: »A1-niveau og danske samfundsforhold (indvandringsprøven)«.

3. I § 11, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Ved afgørelse om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, som følge af familiemæssig tilknytning til en udlænding, der er meddelt opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, finder § 19, stk. 7 og 8, anvendelse.«

4. I § 19, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »136,«:

»243, 260 a,«.

overtrædelse af de i 1. pkt. nævnte bestemmelser i straffeloven.

Stk. 7-11. ---

§ 22. En udlænding, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 9 år, og en udlænding med opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 8 år, kan udvises, hvis

1)-5) ---

6) udlændingen efter bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller efter straffelovens § 119, stk. 1 og 2 og stk. 3, 2. pkt., jf. 1. pkt., § 123, § 136, § 180, § 181, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 193, stk. 1, § 208, stk. 1, § 210, stk. 1 og 3, jf. stk. 1, § 215, § 216, § 222, § 225, jf. §§ 216 og 222, § 226, § 235, § 237, §§ 243-246, § 250, § 252, stk. 1 og 2, § 261, stk. 2, § 262 a, § 276, jf. § 286, § 276 a, jf. § 286, §§ 278-283, jf. § 286, § 279, jf. § 285, hvis forholdet angår socialt bedrageri, § 288, § 289, § 289 a, § 290, stk. 2, § 291, stk. 1, jf. stk. 4, eller § 291, stk. 2, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter,

7) udlændingen efter straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, eller

5. I § 22, nr. 6, indsættes efter »§ 252, stk. 1 og 2, «: »§ 260 a,«.

6. I § 22, nr. 7, ændres »en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske« til: »en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller til at indgå andet ægteskabslignende forhold mod eget ønske, eller har fastholdt nogen ved tvang i et sådant ægteskab eller forhold.

8)-9) ---

§ 25 c. En udlænding med opholdstilladelse efter § 9 f kan uden for de i §§ 22-24 nævnte tilfælde udvises, hvis udlændingen er dømt for overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13 eller straffelovens §§ 136, 266, 266 a eller 266 b.

§ 39. ---

Stk. 2-10. ---

7. I § 25 c indsættes efter »136,«: »243, 260 a,«.

8. I § 39 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:
»*Stk. 7.* Udstedelse af særlig rejselegitimation til en mindreårig udlænding, der ikke selv kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument, kan, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, nægtes, når der er grund til at antage, at den pågældende mindreårige udlænding ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer den mindreårige udlændings sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller for at indgå ægteskab eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold.«

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

9. I § 39 indsættes efter stk. 7, som bliver stk. 8, som nyt stykke:

»*Stk. 9.* Nægtes udstedelse af særlig rejselegitimation efter stk. 7, skal Udlændingestyrelsen fastsætte en frist for afgørelsen, der ikke kan overstige 1 år. Fristen kan dog forlænges med indtil 1 år ad gangen. Dog kan afgørelser truffet efter stk. 7 kun gælde, indtil den mindreårige udlænding fylder 18 år. Den mindreårige udlænding vil i den periode, der er fastsat af Udlændingestyrelsen, ikke kunne få udstedt ny rejselegitimation, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.«

Stk. 8-10 bliver herefter stk. 10-12.

§ 46 a. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Følgende afgørelser kan ikke påklages:

1) Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser om afvisning, der er truffet efter regler udstedt i medfør af § 9 g, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, 2. pkt., og afgørelser efter § 9 g, stk. 3, § 9 h, stk. 8, 1. pkt., § 9 h, stk. 9, 1. pkt., jf. stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 1, § 9 h, stk. 14, § 11, stk. 10, § 27, § 29 c, stk. 1, § 32 a, § 33, stk. 1, 2 og 5-7, §§ 33 a og 33 b, § 40, stk. 13, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8 og 10, § 42 b, stk. 1, 3 og 7-9, § 42 d, stk. 2, § 46 e og § 53 b.

2) Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser om afkortning af varigheden af en opholdstilladelse meddelt efter § 9, § 9 a, § 9 c, stk. 1, eller §§ 9 d-9 f, 9 i-n, 9 p eller 9 q på grund af udløb af udlændingens pas eller rejselegitimation.

3) Udlændingestyrelsens og de danske diplomatiske og konsulære repræsentationers afgørelser efter § 4 d.

4) Udlændingestyrelsens afgørelser om spærring af dansk udstedt rejselegitimation i Det Centrale Pasregister i medfør af § 39, stk. 8 og 9.

5) Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 42 k og § 42 l, for så vidt angår boligens geografiske placering.

6) Udlændingestyrelsens afgørelser i sager om klager over anvendelse af reglerne i kapitel 9 a.

7) Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser om varsel, jf. § 19, stk. 1, nr. 14, 2. pkt.

10. I § 46 a, stk. 6, nr. 4, ændres »§ 39, stk. 8 og 9« til: »§ 39, stk. 10 og 11«.

Gældende formulering

Lovforslaget

8) Afgørelser om opsættende virkning efter § 33 b, der træffes af en færøsk myndighed i medfør af § 46 i.

Stk. 7-8. ---